

AARHUS UNIVERSITET

"Kernefaglighed først, tværfaglig berigelse derefter ..."

Læs debat om den faglige udviklingsproces på side 6-7

WWW.AU.DK/UNIVERS

#04

11. apr. 2011

NYHEDER ■ INTERNATIONAL ■ FAGLIG UDVIKLING ■ EUA ■ TEMA: UNDERVISNING ■ DEBAT ■ OG MERE ...

Den gode undervisning

Hvad er god undervisning egentlig? Og hvor stor er forskellen på universitetsstuderendes og folkeskolelevers evne til at sidde stille?

LÆS TEMAET
SIDE 10-12

Foto: Roar Lova Paaske | AU-foto

Fremtidens Aarhus Universitet – lige nu

Hvem er på plads, hvor langt er vi, og hvornår får jeg noget at vide om min egen fremtid på Aarhus Universitet?

UNIvers spørger, og universitetsdirektør Jørgen Jørgensen svarer.

Af Kristian Serge Skov-Larsen

ksl@adm.au.dk

I særligt de administrative medarbejdere venter spændt på en afklaring af, præcis hvor deres skrivebord skal placeres i fremtidens Aarhus Universitet. *UNI*vers har taget nogle af de medarbejderspørgsmål og -frustrationer, som avisen har opsamlet, og bedt universitetsdirektør Jørgen Jørgensen om at svare.

Hvad er status på ønskerunde og eventuelle omplaceringer lige nu?

Status er, at funktionschefernes fremtidige placering forventes afklaret til påske – der er i øjeblikket en proces i gang på dette område.

Øvrige ledere er i gang med kompetenceafklaring – ønskerunde kører fra uge 15.

De medarbejdere, der er "særligt berørte" af forandringer og derfor skal i ønskerunde med et kompetenceafklaringsforløb, har i sidste uge fået besked fra deres nærmeste leder, og de påbegynder forløbet i denne og den kommende uge.

I april måned forventes ledelsen at behandle organisationsdiagrammer for de enkelte vicedirektørområder. Herefter vil vice-

direktørerne orientere om deres organisation og indlede dialog med de medarbejdere, som er defineret som "berørte" af forandringerne, om deres fremtidige placering inden for vicedirektør områderne. Denne dialog vil foregå frem til sensommeren.

Generelt har vi fået tilbagemeldinger om, at der mangler gennemsigtighed, information og dialog med de ledere, der tager beslutningerne. Der er en følelse af, at det hele går alt for stærkt. Hvad siger du til det?

Det er korrekt, at det går meget stærkt, og det er netop for hurtigst

muligt at få organisationen på plads og mindske perioden med usikkerhed. Vi har fået mange henvendelser om, at man ønsker en hurtig proces og hurtig afklaring, og det prøver vi at leve op til. Jeg er klar over, at der også altid vil være medarbejdere, som synes, det skal tage længere tid, men jeg tror, det tjener os alle bedst at få hverdag igen hurtigst muligt. Min erfaring siger mig, at længere tid blot gør usikkerheden endnu større, og det er ikke godt for hverken den enkeltes situation eller organisationen.

Vi forsøger at gøre processen meget gennemsigtig med blandt

andet nyhedsbreve, medarbejdermøder og hjemmesiden, hvor der hele tiden lægges information ud.

Men jeg er også klar over, at i sådan en proces kan man aldrig få information nok, og samtidig modtager man så meget information, at man har svært ved at huske det, man allerede har fået at vide. Jeg vil derfor opfordre medarbejderne til at holde sig ajour via hjemmesiden og ved at kontakte nærmeste leder, som kan tage kontakt til de relevante i organisationen, hvis de vurderer, at det er nødvendigt. ■

LÆS FLERE SPØRGSMÅL OG SVAR PÅ:
AU.DK/UNIVERS

LÆS
OGSÅ
I DETTE
NUMMER

AU HOSTS EUA CONFERENCE
THE 10TH ANNUAL EUROPEAN
UNIVERSITY ASSOCIATION CONFERENCE
WILL BE HELD AT AARHUS UNIVERSITY
FROM 13-15 APRIL.
READ MORE > PAGE 2

PROTEST MOD FLYTNING
PÅ DPU PROTESTERER FORSKERNE
MOD, AT DEN IT-PÆDAGOGISKE
FORSKNING SKAL FLYTTES FRA DEN
ØVRIGE FORSKNING I PÆDAGOGIK.
LÆS MERE > SIDE 5

MYSTISKE VEJNAVNE
DU KENDER DEM GODT, DRENGENAVNE
PÅ VEJSKILTENE I UNIVERSITETSPARKEN.
MEN HVEM ER DE MÆND, DER HAR
LAGT NAVNE TIL VEJENE?
LÆS MERE > SIDE 8-9

RELIGION VS. NATURVIDENSKAB?
KRIGEN MELLEM TEOLOGI OG
NATURVIDENSKAB ER AFBLEST.
UNIVERS HAR SAT EN TEOLOG OG EN
FYSIKER STÆVNE I SERIEN "TO FAG FREM".
LÆS MERE > SIDE 14

Olympic Games of research to be held in Denmark

Denmark has been awarded the honour of hosting the Euroscience Open Forum (ESOF) in 2014. The ESOF is the largest research conference in Europe and is held every second year. ESOF2014 will be held on 21-26 June 2014 in Denmark.

Under the motto "Science Building Bridges", ESOF2014 will be focusing on research, education and innovation. The conference is expected to attract 4,000-5,000 participants.

For more information please go to the homepage of the Danish Agency for Science, Technology and Innovation at www.fi.dk

The Partner Link job bank

Our international staff sometimes find it hard to settle down in Denmark if their spouses cannot find employment as well. A job bank for spouses could be the solution to this problem. It works like this: companies who have registered for the job bank scheme receive emails presenting the CVs of anonymous spouses briefly. Companies who are interested in learning more will then receive a full CV and can contact the candidates directly themselves.

The job bank scheme is free of charge.

Please contact Work in Denmark for further information.

AU to host EUA conference

Photo: Roar Lava Paaske | AU-fo

The graphic profile of the conference, designed by Nikolai Lander from AU Communication, is based on an interpretation of the concept of interfaces. The symbol expresses the idea that the ability to create new connections and synergies is the key to solving the challenges of the future.

In the simplest possible form, the interfaces symbol expresses the coherence between the key elements in the conference title:
INVESTING TODAY ○ ● ○ IN TALENT FOR TOMORROW

INFO ABOUT THE CONFERENCE

- European Commission president, José Manuel Barroso, will give a speech at 15:00 on 15 April. His speech – which will be followed by a speech from Danish Prime Minister Lars Løkke Rasmussen – will be streamed live at the International Community office at Pakhus 13. The speech itself is not open to the public.
- The official election of the next EUA president, who will take over in March 2012 and serve for three years, is on 14 April. Along with Holm-Nielsen, the other candidate is Maria Helena Nazaré of Portugal. The current president is Jean-Marc Rapp, from Switzerland.

CONFERENCE Event to feature speeches by European Commission president and Danish Prime Minister, as well as election of new EUA president

By David Vranicar

dav@adm.au.dk

The 10th annual European University Association Conference will be held at Aarhus University from 13-15 April. The conference will feature speeches by European Commission president José Manuel Barroso and Danish Prime Minister Lars Løkke Rasmussen.

In addition, the EUA will elect its next president, a position for which AU Rector Lauritz B. Holm-Nielsen is one of two candidates.

Founded in 2001, the EUA is an organisation designed to increase

collaboration between different nations' universities and educational institutions. Its members include more than 800 universities and numerous national university organisations.

For a few days, Aarhus University will be at the center of it all.

"The framework of this conference will be to look at what we've achieved, what we've contributed to society, what we've accomplished," says EUA Secretary General Lesley Wilson. "At the same time, the theme of the event is 'investing today for talent tomorrow,' and this is one of the most important things universities do – commit-

ting resources to foster education and development."

Instead of viewing higher education as a cutthroat competition between universities, the EUA stresses that cooperation strengthens both individual institutions and European education as a whole. Conferences like this are evidence of that philosophy.

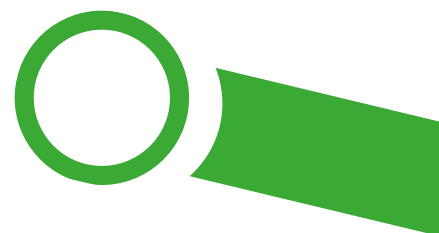
"Of course we are competitors," Holm-Nielsen says, "but it's a peaceful competition. We don't keep secrets from one another. It's obvious that we want the best, but who says the best can't be many places. A really strong light can shine in more than one place, so

by cooperating, we can be even more attractive. Everybody can win – we can learn from one another."

Wilson, who joined the EUA in 2001, echoes the notion that competition can coincide with cooperation.

"Most people realise that if you're going to be able to compete, one of the best things to do is cooperating as much as you can," Wilson says. "So a conference like this gives us a chance to talk about issues we need to address, how other people are doing things, and if they have a different strategy to address issues A, B or C. It takes

them out of their individual environments and allows them to network and collaborate in a way that benefits everyone." ■

UNIvers

Udgives af Aarhus Universitet.

Kontrolleret oplag: **15034**
i perioden 1. juli 2009 - 30. juni 2010

Den nyeste udgave af **UNIvers** kan findes i standere overalt på universitetet.

Næste nummer udkommer 2. maj.
Deadline for indlæg 26. april kl. 10.

Fredrik Nielsens Vej 5, bygn. 1445

8000 Århus C
T: 8942 2334
E: univers@au.dk
W: www.au.dk/univers

Annoncer: dgMEDIA 7027 1155
Tryk: Hornslet Avistryk
ISSN: 1604-1607

Bjerg Tulinius
Ansv. redaktør
T: 8942 2449
E: btu@adm.au.dk

Helge Hollesen
Journalist
T: 8942 2332 / M: 6020 2708
E: hho@adm.au.dk

Ida Hammerich Nielson
Journalist
T: 8942 1981 / M: 6020 2626
E: ihn@adm.au.dk

Kristian Serge Skov-Larsen
Journalist
T: 8942 2480
E: ksl@adm.au.dk

Gunver Lystbæk Vestergård
Journalist
T: 8942 6791
E: glv@adm.au.dk

Rikke Carlsen
Journalistpraktikant
T: 8942 2487
E: rc@adm.au.dk

Astrid Hellerup Madsen
Studentskribent
M: 2096 6855
E: ahm@adm.au.dk

Lasse Emil Frost
Studentskribent
M: 2567 0547
E: lef@adm.au.dk

Sanne Hyldgaard
Studentskribent
M: 2462 2860
E: shy@adm.au.dk

David Vranicar
Studentskribent
M: 5281 7609
E: dav@adm.au.dk

Lars Kruse
Fotograf
T: 8942 2347
E: lkr@adm.au.dk

Roar Lava Paaske
Fotograf
T: 8942 2347
E: rlp@adm.au.dk

Jesper Buch Rais
Fotograf
T: 8942 2347
E: jbra@adm.au.dk

Nis Gersbøll
Multimediedesigner
M: 2299 6955
E: nge@adm.au.dk

Nikolai Lander
Grafisk designer
M: 2093 2682
E: nl@adm.au.dk

Mysteriet om det
forsvundne service

Formanden for Studenterhusfonden af 1991 Tom Ebbe Jakobsen undrer sig. For nylig udsendte han en mail, der berettede, at Studenterhusfonden i 2010 har indkøbt hele 3.923 tallerkener, 3.174 gaffler, 2.616 knive og 4.078 vandglas for at holde antallet ved lige.

Ifølge Tom Ebbe Jakobsen var 2010 et almindeligt år uden udvidelse af antallet af kantiner, og der kan ikke tilnærmelsesvis være gået så meget service i stykker. – Gad vide, hvad der så sker med det? spørger han.

Seminar om nordisk kulturarv

Den 5. maj inviterer Gammel Estrup - Herregårdsmu-seet alle historieinteresserede til seminar om kulturar-ven mellem de nordiske lande under titlen: "Nye landsmænd. 1700-tallets patrioter og statsborgere". Ved seminaret taler blandt andet repræsentanter fra Aarhus Universitet, Københavns Universitet og universiteterne i Göteborg og Oslo.

Arrangementet er gratis, men tilmelding er nødvendig senest 3. maj på tlf. 86 48 30 01. Læs mere på: www.gammelestrup.dk

Forskningens OL til Danmark i 2014

Danmark har vundet værtskabet for Euroscience Open Forum (ESOF) i 2014. ESOF er den største forskningspolitiske konference i Europa og afholdes hvert andet år. ESOF2014 løber af stablen 21.-26. juni 2014 i Danmark.

Under mottoet "Science Building Bridges" har ESOF2014 forskning, uddannelse og innovation som omdrejningspunkt og forventes at tiltrække 4-5.000 deltagere.

Læs mere på: www.fi.dk

Chefens svære rolle

ØNSKERUNDE Lige nu er mange medarbejdere bekymrede for deres plads i den nye organisation. Det er deres chef måske også. Men lederen bør stadig være en positiv rollemodel for medarbejderne, mener afgående administrationschef.

Af Ida Hammerich Nielson

ihn@adm.au.dk

Hun skal som leder hjælpe de medarbejdere, der er bekymrede over omstruktureringer og ønskerunder. Samtidig er også hendes egen stilling i spil. Men medarbejderne skal ikke mærke chefens eventuelle uro, mener Christina Breddam, der er afgående administrationschef på det tidligere Jordbrugsvidenskabelige Fakultet.

– Som leder må jeg håndtere eventuelle bekymringer og frustrationer over min egen situation et andet sted. For eksempel ved at tale med lederkolleger. Medarbejderne får ikke noget ud af at blive udsat for chefens frustrationer, siger Christina Breddam.

Den snart forhenværende administrationschef har allerede været i ønskerunde og er blevet placeret i den nye organisation som chef for organisationsudvikling og

arbejdsmiljø og stedfortrædende HR-vicedirektør. Indtil senest ultimo 2011 skal hun samtidig varetage sin nuværende funktion. Undervejs i processen har hun forsøgt at være rollemodel for sine medarbejdere ved at fortælle om den måde, hun selv håndterer forandringsprocessen på.

– Jeg er nok den type, som relativt hurtigt vender tingene til det positive og fokuserer på de muligheder, den nye situation giver. På den måde udsender jeg positiv energi og hjælper medarbejderne med at få øje på de gode ting, siger hun.

Plads til bekymring
Christina Breddam understreger dog også, at det er vigtigt at give rum til medarbejderens bekymringer. Det allervigtigste er at være til stede, svare på spørgsmål efter bedste evne og anerkende medarbejdernes meget forskellige reaktioner på forandringerne. –Nogle bliver enormt kede af

det. Nogle ser det som en karriere-mulighed, og andre er ikke særligt påvirkede. Som leder er det vigtigt at anerkende og give plads til de mange forskellige reaktioner, der er i spil. På den måde kan vi støtte hinanden bedst muligt, siger Christina Breddam.

Lederne på Aarhus Universitet gennemgår for tiden forandringskurser, der skal klæde dem på til at håndtere medarbejdernes reaktioner. Christina Breddam mener, kurserne er en stor hjælp.

– Vi lærer noget om, hvordan vi som ledere kan hjælpe medarbejderne. Men mindst lige så vigtigt er det, at lederne bliver sat sammen og kan udveksle erfaringer, siger hun.

Cheferne placeres først
Christina Breddam har været gennem ønskerunden og er blevet placeret i den nye organisation, mens hendes medarbejdere må vente flere måneder på en afklaring. Hun mener, det er hensigtsmæs-

Foto: Lars Kruse | AU-foto

Lederne skal være nærværende og stå til rådighed for medarbejderne i processen – også selv om deres egen stilling er i spil, siger Christina Breddam, afgående administrationschef for det tidligere Jordbrugsvidenskabelige Fakultet.

sigt at gøre tingene i denne rækkefølge. – Det giver mere ro for medarbejderne på den måde. Det er klart, at al usikkerheden også på-

virker lederne. Når lederne er afklarede om deres nye plads i organisationen, har de mere overskud til at hjælpe medarbejderne. ■

!

LEDERE I ØNSKERUNDE

• De ni tidligere administrationschefer er kommet på plads i den nye organisation, funktionschefer og øvrige ledere er endnu ikke placeret.

• Administrationschefer, funktionschefer og evt. institutledere skal deltage i et lederforløb med henblik på at yde støtte og vejledning til de særligt berørte medarbejdere, der skal deltage i processen med kompetenceafklarings-forløb og ønskerunder.

Det var dengang ...

Elskovsrum i Studenternes Hus

I september 1969 trak et særligt rum på Aarhus Universitet overskrifter i mange danske aviser. Studenterforeningen havde til sin 41 års fest indrettet et kælderlokale i Studenternes Hus med madrasser, røgelsespinde, stearinlys og hyggemusik.

"Young Lovers Room" kaldte de det, for her var det meningen, at festens elskovshungrende par, som ikke kunne styre lysterne, til de kom hjem, kunne lade erotikken få frit løb.

I den socialdemokratiske avis Demokraten den 6. september 1969 stod der:

"De kom, de unge elskende. Young Lovers Room i kælderen i Studenternes Hus blev udnyttet, om end det tog timer, og klokken måtte snige sig over midnat, før studenterne ligesom havde indrettet sig på nyskabelsen."

En af arrangørerne var Birte Siim, som i dag er professor ved Institut for Kultur og Globale Studier på Aalborg Universitet. Det er hende, som ses på fotoet fra den socialdemokratiske avis Aktuelt. I 1969 var hun blandt andre valgt til Studenterforeningens bestyrelse.

– Jeg kan blandt andet huske, at fotoet vakte landsdækkende opmærksomhed, da det kom på forsiden af Ekstra Bladet, siger Birte Siim.

Hun fortæller, at det primært var PR for Studenterforeningens arrangementer, og at det derfor ikke giver mening at tale om "Young Lovers Room" løsrevet fra konteksten: Studenterforeningens generelle profil, som blandt andet var seksuel frigørelse.

– Vi var en del af studenteroprøret, som handlede om både kultur og politik, siger hun.

Foto: Aktuelt 6. sept. 1969

Det siges, at skiltet "For værdige trængende" i aftenens anledning var flyttet fra sin plads på toilettdøren til et bordtennisrum, som i stedet fungerede som "Young Lovers Room".

AU har fået sin egen app

Nu er den nye AU-app på gaden!

Med "AU Find" kan du med din iPhone eller iPad finde kontaktoplysninger til personer på Aarhus Universitet, finde vej på kort, søge på enheder og meget mere.

App'en er udviklet af AU Kommunikation og trækker på oplysningerne i Pure.

Indtil videre kan "AU Find" downloades i Mac App Store, men i fremtiden vil den også kunne fås til Android.

iNANO-center danner skole i Kina

Det interdisciplinære iNANO-center bliver model for en stor kinesisk forskningssatsning i universitetsbyen Harbin. Kina etablerer nemlig et nyt nanocenter i samarbejde med Aarhus Universitet. Harbin-Aarhus International Center of Surfaces and Interfaces (HAISI), som kineserne kalder det nye center, bliver på mange måder en kopi af iNANO-centeret ved Aarhus Universitet.

Leder af iNANO-centeret, professor Flemming Besenbacher, blev ved åbningen i Harbin desuden udnævnt til æresdoktor ved Harbin Institute of Technology.

"Det var som at sparke en åben dør ind"

FAGLIG UDVIKLING Hvordan sikres der mere medarbejderindflydelse på fremtidens Aarhus Universitet? Det har en række medlemmer af de eksisterende akademiske råd diskuteret med universitetsledelsen på et fælles seminar.

Af Bjørn Tulinus og
Kristian Serge Skov-Larsen
btu@adm.au.dk / ksl@adm.au.dk

Der er langt fra det naturskønne Als til Slotsholmen midt i hovedstaden.

Men lige nu er det både på universitetets kursusejendom i det sønderjyske og på Christiansborg i det københavnske, at rammerne for medarbejderindflydelse på Aarhus Universitet bliver diskuteret og fastlagt.

For mens politikerne nærmer sig 2.-behandlingen af den nye universitetslov med stormskridt, og alt indtil videre peger i retning af, at den nuværende enstrengede ledelsesmodel med rektor i toppen bliver fastholdt, så mødtes medarbejdere og universitetsledelse til drøftelser af, hvordan de afstukne rammer for medarbejdermedbestemmelse kan udmøntes på det nye Aarhus Universitet.

En af deltagerne var lektor Søren Pold, der både har siddet i det akademiske råd på Det Humanistiske Fakultet og deltaget i det udvalg, der har set på fremtiden for de akademiske råd på hele universitetet.

– Vi kunne selvfølgelig godt have brugt en masse tid på at diskutere de rammer, som Folkeetinget efter alt at dømme afstikker for ledelse af universiteter, og der er da også noget at diskutere. Men da de ligger fast, brugte vi tiden på at udfylde dem i stedet. Og her synes jeg, at vi blev mødt

med en meget positiv indstilling fra universitetsledelsen. Det var nærmest rektor, der gik forrest i at få inddraget medarbejderne mest muligt, siger han.

Går efter en Aarhusmodel
Søren Pold beskriver de fremtidige akademiske råds roller som en slags "privilegerede høringspartnere".

– De kommende medarbejderfora skal sikre den akademiske og faglige rådgivning og agere en slags kontrolinstans og "offentlighed", der råber op, hvis sager er på vej til at gå galt. Samtidig skal vi indgå i den strategiske sparring og agere bred tænketank for ledelsen. Selvom de endelige modeller endnu langt fra er på plads, så er det mit indtryk, at ledelsen i høj grad ønsker at inddrage os inden for de rammer, der er. At kæmpe for mere medarbejderindflydelse var lidt som at sparke en åben dør ind, siger han.

Hvis den nye universitetslov bliver vedtaget inden sommerferien, sætter bestyrelsen gang i et vedtægtsarbejde, og her ser rektor Lauritz B. Holm-Nielsen det som en klar fordel, at man allerede nu er så langt fremme i den interne dialog om de akademiske råd.

– Vi er jo på forkant og går efter en Aarhusmodel, hvor både medarbejdere og studerende sikres så stor en grad af medindflydelse og medinddragelse som muligt, siger han. ■

EUA kommer til byen

KONFERENCE Fra den 13. – 15. april samles universitetsfolk fra hele Europa til EUA's årsmøde her på universitetet. Temaet er talentudvikling, og selv om de europæiske universiteter er i intern konkurrence om at tiltrække de klogeste hoveder, er der tale om en fredelig kappestrid med fokus på samarbejde.

Af Bjørn Tulinus
btu@adm.au.dk

Når de cirka 450 EUA-folk kommer til Aarhus onsdag den 13. april, er det kulminationen på ét års forberedelse. I maj sidste år ankom en lille delegation fra Bruxelles for at se på den aarhusianske campus, og siden er der booket hotelværelser, forberedt workshoper og talerækker og tænkt på alt lige fra konkrete madønsker til særlige navneskilte og specielt designede EUA-paraplyer – for det danske forårsvejr er jo lunefuldt.

Fra onsdag til fredag gælder det den europæiske indsats for at styrke og pleje de talentfulde forskere og studerende, mens der allerede mandag og tirsdag er internationalt EUA-møde med gæster så langt væk fra som Sydkorea og Chile.

– For Aarhus Universitet er det en stor ting, at vi på en uge kan samle så mange universitetsledere både fra Europa og resten af verden, siger Lauritz B. Holm-Nielsen, der mener, at det er en meget god indikator på anerken-

delsen af EUA's rolle, at EU-Kommissionens formand José Manuel Barroso har meldt sin ankomst til årsmødets sidste dag.

Fælles udfordringer og gennemslagskraft

Umiddelbart kan det måske virke mærkeligt, at de europæiske universiteter har en fælles organisation, når der samtidig er intern kamp om både de europæiske midler og de europæiske hoveder. Men som Lauritz B. Holm-Nielsen ser det, er samarbejdet både nødvendigt og meget givende.

–Selvfølgelig er vi i en benhård konkurrence, men det er en fredelig kappestrid, hvor vi i virkeligheden lærer meget af hinanden og de forskellige strategier, de enkelte universiteter benytter. Lige nu er der for eksempel tyske universiteter, der er meget interesserede i at høre mere om AU's planer på postdoc-området. Så når vi samarbejder, bliver vi i virkeligheden alle sammen stærkere – og der er jo ingen, der siger, at de klogeste hoveder kun skal være knyttet til ét universitet. EUA sikrer netop også, at de europæiske universiteter har fokus på at

skabe rammerne for den mobilitet, som både er til gavn for studerende og forskere, lyder det fra Lauritz B. Holm-Nielsen.

For den aarhusianske rektor er årsmødet nu også specielt af en helt særlig grund. Han stiller nemlig selv op som kandidat til EUA's formandspost og er selvfølgelig spændt på, om han bliver valgt.

– Det er en unik chance for Danmark, og selvfølgelig også Aarhus Universitet, hvis vi får en dansk formand. Vi er trods alt kun otte danske universiteter ud af de 850 europæiske universiteter, der er med i EUA, så dels vil vi få større indflydelse med de danske synspunkter, og så vil vi være helt på forkant med viden om de europæiske forhold, siger han og understreger samtidig, at det ikke betyder et farvel til rektorposten, hvis han bliver valgt, fordi EUA har tradition for at besætte formandsposten med en rektor fra et af Europas største universiteter. ■

Forstår ikke flytning til Aarhus

FAGLIG UDVIKLING AU vil samle it-relateret forskning i Aarhus. På Campus Emdrup undrer forskere sig over, at it-pædagogisk forskning skal fjernes fra den øvrige pædagogiske forskning.

Af Helge Hollesen

hho@adm.au.dk

Et foregangsuniversitet når it, læring og pædagogik skal gå op i en højere enhed.

Det er ambitionen for Aarhus Universitet, som vil samle stort set al it-relateret forskning i it-byen Katrinebjerg. Herunder den it-pædagogiske forskning på Danmarks Pædagogiske Universitetsskole (DPU) i Emdrup.

Og det vækker både forundring og protester på AU's østlige campus.

– Hele satsningen på it-pædagogik bliver flyttet fra det miljø, der i øvrigt arbejder med pædagogik, siger lektor Mie Buhl, der leder forskningsprogrammet ”Medier og it i læringsperspektiv” på DPU.

Sammen med 17 kolleger kan hun se frem til i løbet af nogle år at skulle forske og undervise i Aarhus.

– Men vi savner stadig faglige begrundelser for at skulle flytte både geografisk og organisatorisk. Vi har heller ikke fået svar på, hvilke faglige aktiviteter, vi skal lave i Aarhus, siger Mie Buhl.

Ønsker kritisk masse

Svaret er, at de skal fortsætte med det arbejde, de laver nu, lyder det fra dekan Mette Thunø.

– For mig er det en satsning, at forskningen i den bedste brug af it i undervisning får alle muligheder for at blomstre i Aarhus, siger hun.

Ifølge dekanen skal flytningen skabe en kritisk masse for it-forskning i et pædagogisk perspektiv samtidig med, at den forskning skal spille sammen med bl.a.

Datalogi, Informations- og Medievidenskab, Arkitektskolen og

Forskerparken Symbion, der alle har adresse på Katrinebjerg.

– Vi har på Arts Campus Aarhus allerede et Center for It og Læring, som arbejder i dette meget tværfaglige miljø, som forskerne fra Emdrup også vil komme til at nyde godt af, mener Mette Thunø.

På Katrinebjerg skal størstedelen af forskerne fra Emdrup indgå i Center for Universitets- og Ungdomsuddannelsespædagogik sammen med fire forskere fra Center for It og Læring.

– Det bliver et forskningstungt center, som også skal udføre opgaver for Undervisningsministeriet. Her er der stor interesse for at styrke den it-relaterede læring, forklarer Steffen Brandorff, der er

fungerende institutleder på Informations- og Medievidenskab.

Renser pædagogisk miljø

På DPU har VIP-klubben krævet, at AU-ledelsen trækker flytningen af forskere fra både ”It og Medier” samt Center for Børnelitteratur (se artikel på denne side) tilbage, fordi det vil gå ud over andre forskningsmiljøer på DPU og gøre det vanskeligt at gennemføre en række uddannelser.

De it-relaterede forskere, der nu skal flytte, er først og fremmest pædagogiske forskere især i forhold til folkeskolen, fastslår Mie Buhl.

– Vores forskning knytter sig til den fagdidaktik inden for bl.a.

dansk og matematik, der udvikles på DPU, så vi er del af et miljø, der er etableret på kryds og tværs af mange områder. Det miljø renser man nu for it-pædagogisk forskning, siger Mie Buhl.

Hun mener, at universitetsledelsen kunne have fremlagt sine ideer for de involverede forskere i Emdrup og Aarhus og spurgt, om de kunne se noget interessant i dem, og hvordan det kunne fungere bedst muligt.

– Det ville være en start på en faglig udvikling, synes Mie Buhl.

– Det kunne vi også have gjort, siger Mette Thunø.

– Jeg har bare konstateret, at der ikke er opstået mange samarbejder på dette område, siden

DPU og AU fusionerede i 2007. Vi har også hørt medarbejderne, og nogle af høringssvarene har jeg taget til efterretning. Filosoferne i Emdrup havde f.eks. fornuftige argumenter for, at de ikke skulle bringes sammen med filosoferne i Aarhus, siger Mette Thunø og understreger, at det hele tiden har været meningen, at DPU skal udbygge sine aktiviteter i Aarhus.

– 30-40 procent af DPU's undervisning foregår allerede på Trøjborg, og de aktiviteter vil vi i de nærmeste år styrke med nyansættelser, så vi kan opbygge et stærkt pædagogisk og didaktisk forskningsmiljø også på Campus Aarhus. ■

Hvis forskere i It-pædagogik og børnelitteratur skal flytte til Aarhus, går det ud over vores forskning og uddannelser, siger forskere på Danmarks Pædagogiske Universitetsskole. De kræver, at AU's ledelse annullerer flytningen af 20 forskere.

Foto: Roar Lava Paaske | AU-foto

Litteratursamling skal også styrke forskning i børnekultur

FAGLIG UDVIKLING Kritikere frygter dog, at flytningen af to forskere i børnelitteratur, til stort litteraturvidenskabeligt miljø i Aarhus, går ud over forskningen på Campus Emdrup.

Af Helge Hollesen

hho@adm.au.dk

Mere forskning med fokus på børnekultur skal være et nyt satsningsområde på Arts. Det er en af grundene til, at to forskere fra Center for Børnelitteratur nu skal rykke deres arbejdsplads fra Em-

drup til Aarhus.

– Jeg vil samle de miljøer på AU, der arbejder med litteraturstudier på fakultetet, og dertil kommer muligheden for at styrke den æstetiske børnekultur, forklarer dekan Mette Thunø. Det er dog stadig samlingen af litteraturforskningen, der er den primære faglige begrundelse for, at to lektorer fra centret ved Danmarks Pædagogiske Universitetsskole (DPU) i Emdrup fremover skal have deres base på Institut for Kultur og Æstetik i Aarhus.

Den beslutning har rejst protester på og uden for campus i Emdrup. Kritikerne mener, den både vil ramme flere tværfaglige forskningsmiljøer i Emdrup, fjerne

børneperspektivet fra forskningen i børnelitteratur og skade den forfatterskole, som de to forskere også er involveret i.

Der forskes i børnekultur

For de to forskere er det nyt, at der skal være et tværfagligt miljø omkring børnekultur.

– Det lyder da spændende, men det er ikke noget, vi før har hørt eller læst om. Det har kun handlet om, at vi skulle indgå i et større litteraturmiljø i Aarhus, siger en af de to forskere, Anna Karlskov Skyggebjerg.

Hun fremhæver, at der i Emdrup forskes en del i børnekultur både i forhold til børns hverdagsliv og deres kulturforbrug. Det er f.eks. temaet for et forskningsprogram i børn og unge, ligesom bør-

nekultur også er en del af forskningen i dansk- og musikdidaktik, visuel kultur og børnelitteratur.

– Tilknytningen til det miljø er vigtig for os. I vores høringssvar om den nye struktur på AU har vi også fortalt om det samarbejde, siger Anna Karlskov Skyggebjerg.

Hertil siger Mette Thunø, at forskningen i børnelitteratur skal indgå i et større forskningsmiljø, hvis den skal styrkes.

– Litteraturstudiet vil også blive styrket ved at få den vinkel, at der også er litteratur for børn, og børnelitteraturforskningen vil kunne samarbejde tæt med de mange litteraturforskere på Campus Aarhus. Samtidig får børnelitteraturen mulighed for at få et større studenterunderlag, siger dekanen. ■

DEBAT

Den faglige udviklingsproces set nedefra

- rapport fra Institut for Statskundskab

Faglig udvikling

Af 55 VIPansatte, Institut for Statskundskab, bl.a. Georg Sørensen, Jørgen Elklit, Jørgen Grønnegård, Peter Nannestad og Palle Svensson. *

Et levende universitet er først og fremmest et åbent, diskuterende universitet; diskussion og kritik er al erkendelses hjerteblod. Det er katastrofalt, hvis den faglige udviklingsproces forstener til et top down-projekt (hvis det ikke allerede er sket). Derfor vil vi opfordre kolleger overalt på AU til at tage til orde i diskussionen; den er alt for vigtig til at overlade til ledelserne alene. Vores bidrag i det følgende er at præsentere nogle betænkkeligheder, som de ser ud fra dagligdagen på Institut for Statskundskab. Det bredere formål er naturligvis at påvirke den faglige udviklingsproces, så der tages højde for disse betænkkeligheder.

Det er muligvis rigtigt, at fusioner nogle gange kan have en gunstig effekt. Men erfaringerne fra for eksempel Aalborg Universitet — hvor man fra begyndelsen lavede tværfaglige institutter og samlede forskere fra mange forskellige discipliner i dem — er, at det ikke er institutionsstrukturen, der er afgørende. Det er snarere forskernes kernefaglige kompetence kombineret med balancen mellem kernefaglighed på den ene side og tværfaglighed på den anden, det handler om.

Dermed bliver det af afgørende betydning for tværfaglig succes, at kernefaglighederne plejes og passes og udvikles. Den succesrige tværfaglighed er først og fremmest faglig: Den har et defineret fagligt udgangspunkt. Oven på det låner den fra andre fagligheder

for at blive beriget. Lærdommen er altså: Kernefaglighed først, tværfaglig berigelse derefter.

På den baggrund er det overordentligt glædeligt, at rektor fastholder, at ”dybden skal være på plads”. Men vi tvivler stærkt på, om der er fulgt tilstrækkelig op på denne vigtige indsigt i de økonomiske og organisatoriske elementer af den faglige udviklingsproces. Økonomien først: Kernefaglighed handler ikke mindst om penge. På Institut for Statskundskab har den faglige udviklingsproces betydet et fattigere institut med indskrænkede muligheder for nyansættelser og mere begrænsede muligheder for forskning. ”Vil du tage vores penge?” blev rektor spurgt på et informationsmøde for instituttets medarbejdere i 2010. ”Ja, det vil jeg, men jeg skal nok gøre det på en pæn måde,” lød svaret. Som sagt, så gjort.

Resultatet er, at instituttet nu for første gang i sin historie er i alvorlige økonomiske problemer, fordi (a) vi skal bidrage til rektors øgede administrationsudgifter; (b) vi skal bidrage til rektors ”centrale pulje”, og (c) vi må ikke længere have en buffer i form af midler, der kan overføres fra ét år til det næste: De penge inddrages af de centrale niveauer. Det er en tilskyndelse til pervers adfærd (nemlig at bruge pengene i en fart, før ”de” kommer og tager dem fra os). Det betyder samtidig økonomisk smalhans, der også truer talentplejen, hvis vi ikke længere kan rekruttere de bedste.

Konkrete forslag: (a) Brug pengene på kerneydelserne: forskning og undervisning i stedet for på udgifter til central administration, og opstil klare grænser for, hvor meget de administrative udgifter kan vokse.

Gennemfør for eksempel et ansættelsesstop i administrationen; (b) Lad de kernefaglige miljøer få mulighed for udvikling i stedet for at opbygge centrale puljer; (c) Lad institutter have mulighed for at etablere en rimelig buffer, der øger fleksibiliteten.

Dernæst det organisatoriske: Der forudses i den ny struktur en række interdisciplinære centre. På vores fakultet drejer det sig om et ”Centre for Governance”, som skal ”udnytte de synergimuligheder, der eksisterer inden for ledelse og organisation mv.”. Dermed er der lagt op til, at den del af Statskundskabs (og andre BS-institutters) kernefaglighed, der ikke drejer sig om ”ledelse og organisation”, skal nedprioriteres, så det interdisciplinære skib kan blive søsat. Det er negativt for vigtige kernefaglige miljøer.

Forslag: Mere samarbejde på tværs er rigtig godt, men undgå opbygning af nye centre med begrænsede fagligheder i forhold til de underliggende miljøer. Lad i stedet mange blomster blomstre ved at befordre tværdisciplinært samarbejde mellem alle dele af de faglige miljøer, for eksempel ved at udbyde midler på konkurrencebasis til virtuelle centre. Vær i den forbindelse opmærksom på, at kernefaglighederne ikke lider overlast.

Identitet er et afgørende element i den ny struktur: Hvem er vi, hvad står vi for, hvad er vores brand? Institut for Statskundskab har landets bedste brand inden for politologiens fagområde. Internationalt er vi kendte og veletablerede som *Department of Political Science, Aarhus University*. Det har taget mere end halvtreds år at bygge det brand op. Navnet, på dansk og på engelsk, er dækkende for det brede forsknings- og

uddannelsesområde, vi beskæftiger os med. Det er imidlertid blevet et led i den faglige udviklingsproces, at vores stærke internationale brand skal nedlægges. I stedet skal vi hedde *Department of Public Policy and Administration*. Det nye navn afmonterer 50 års brandingarbejde, det er ude af trit med vore søsterinstitutter verden over, og det udtrykker ikke, hvad vi står for i forskning og uddannelse. Forslag: Lad instituttet beholde sit navn, både på dansk og på engelsk.

Den faglige udviklingsproces taler meget om øget frihed, og rektor understreger, at det hele handler om ”at skabe så stor frihedsgrad som muligt for både forskere og studerende”. Prorektor taler om ”flere muligheder for forskerindflydelse”. Som processen er forløbet indtil nu, er det ikke øget frihed, der her på instituttet har været hovedindtrykket. Mange vil sige, at det snarere er det modsatte. Vores økonomiske råderum er blevet begrænset; der er lagt op til at eliminere vores stærke internationale brand; væsentlige områder af vores kernefaglighed er i fare for udsultning med potentielt negative konsekvenser for vores talentpleje. Forslag: Bevis i praksis, at det drejer sig om mere frihed for forskere og studerende. Inddrag os i den sammenhæng stærkere i de kommende års faglige udviklingsproces.

* Af pladshensyn har det ikke været muligt at medtage de øvrige underskrivere.
De kan sammen med indlægget og nedenstående svar ses på:
medarbejdere.au.dk/fremtidensau/dialog/

Svar

Af Svend Hylleberg, dekan på Business and Social Sciences

Kære kolleger på Statskundskab.

Tak for jeres indlæg. Som I godt ved, deler jeg en stor del af de synspunkter, I giver udtryk for, og det gør resten af universitetsledelsen også. Jeg er således helt enig i, at kernefagligheden er afgørende. Uden den bliver de krav om interdisciplinaritet, som løsningerne af det moderne samfunds meget store problemer kræver, ikke andet end gode ord og tomme løfter. Bemærk, at jeg her anvender ordet interdisciplinaritet og ikke tværfaglighed. Begrebet tværfaglighed blev i min optik ødelagt i den periode, hvor nogle troede, at de kunne klare sig uden kernefaglighed. At kernefagligheden kommer først, kan imidlertid også udgøre en fare, fordi nogle så fejlagtigt kan tro, at kernefaglighed er nok, og det er den uhyre sjældent.

I ved også, at jeg er enig i, at universitetets

indtægter i meget høj grad skal følge optjeningsprincippet, således at de enheder, der reelt tjener pengene, også får en meget væsentlig del af disse. Og det er da også, hvad der sker. At universitetets bestyrelse har besluttet, at 200 mio. kr. af universitetets indtægter på knap 6.000 mio. kr. – dvs. at godt 3 % skal være til rådighed for universitetets strategiske satsninger – er meget beskedent, set i en større universitetssammenhæng. Når man så ydermere betænker, at halvdelen af disse allerede er delt ud på hovedområder, og at Business and Social Sciences og dermed Institut for Statskundskab har fået godt en femtedel af pengene, er det næppe det, der vælter noget læs.

Jeg er selvfølgelig også enig i, at et budgetsystem, der giver incitament til pengeafbrænding, ikke er et hensigtsmæssigt system. Derfor har vi selvfølgelig heller ikke skabt et sådant. Det er besluttet, at hovedområdernes budget skal forsøges balanceret, men der er bestemt ikke nogen beslutning om, at ex post overskud inddrages. Samtidig skal det bemærkes, at det er hovedområdets budget, der skal forsøges

balanceret. Men dette er ikke sket internt på Business and Social Sciences. Her forsøger vi at få balance mellem institutternes indtægter og udgifter på langt sigt. Og mig bekendt har reaktionen på Institut for Statskundskabs underskud i de senere år kun vist sig i form af et forslag om, at man optog lidt flere studenter. Er underskuddet på Statskundskab da begrundet i opsamlingen af midler til strategiske formål på universitetsplan? Nu er et underskud jo forskellen mellem de samlede indtægter og udgifter, og ikke mellem dele af disse. Men man kunne med lige så god ret hævde, at underskuddet skyldes væsentlige forbedringer af forholdene for instituttets medarbejdere, herunder mad- og kaffeordninger med tilskud, hovedområdets højeste lønninger til professorerne, osv. VIP-lønudgiften på Institut for Statskundskab er således steget fra 21,2 mio. kr. i 2007 til 26,8 mio. kr. i 2010, samtidig med at lønudgifterne på delregnskab 4+5 (eksterne midler) er steget fra 3,3 mio. kr. i 2007 til 8,0 mio. kr. i 2010.

Det forekommer yderst naturligt, at man i forbindelse med en fusion, som Business

and Social Sciences er, udmelder, at man vil støtte initiativer, der ligger i fællesområder mellem fusionsparterne. At det skulle være et angreb på kernefagligheden er ikke rigtigt, medmindre man definerer kernefaglighed som det, der mere eller mindre tilfældigt har udviklet sig på en enhed. Og det er vist at gå for vidt i egen selvtilstrækkelighed. Og så til navnet. Hvis man tog udgangspunkt i diskussionens heftighed, skulle man tro, at det er det emne, der sammen med farverne på murstenene, betyder mest for den faglige identitet. Branding var jo et hot emne for businesslitteraturen tidligere, men at institutnavne har en meget lille branding-effekt, kan man se af den omstændighed, at Business and Social Sciences har enheder, der har skiftet navn adskillige gange i den tid, jeg har arbejdet på universitetet, uden at det har haft nogen målelig effekt på uddannelsernes og forskningens ”branding”. At tillægge navnet en så stor betydning forekommer mig at være tegn på en manglende tillid til, at produkternes kvalitet kan bære. Endelig er vi jo ved at komme frem til navne, der synes acceptable for alle.

Har du et synspunkt eller en kommentar, så bland dig i debatten. Send en mail til **univers@au.dk** eller ring på **6020 2708**. Se deadlines for debatindlæg på www.au.dk/univers/deadline

Hvad blev der af samarbejdet?

- en kommentar til den faglige udviklingsproces

Faglig udvikling

Af Jette Benn,
Fællestillidsrepræsentant, DPU

For 'at skabe de bedst mulige arbejdsvilkår og et godt arbejdsmiljø' skal A- og B-siden i statslige institutioner samarbejde (<http://perst.dk/~media/Circular/2008/012-08-pdf.ashx>).

Det er smukke ord for den topstyrede arbejdsplads, som universitetet er blevet, hvor demokrati er sjældent forekommende. På AU har vi, der er blevet del af universitetet senere, erfaret, at dette system ikke har fungeret efter hensigten. Det har haft stor betydning i forbindelse med den faglige forandringsproces. Processen har i høj grad været top down-styret, hvilket også universitetsloven lægger op til i forhold til beslutninger. Der er dog i samarbejdsaftalen defineret nogle generelle principper bl.a. om ledelsens informationspligt. Det hedder bl.a., at ledelsen skal informere om 'arbejdsplad-

sens seneste udvikling og den forventede, om den aktuelle situation og om planlagte foranstaltninger og om andre beslutninger, der kan føre til betydelige ændringer i arbejdets tilrettelæggelse og medarbejdernes ansættelsesforhold.' (Stk. 2)

Disse udmærkede principper har dog ikke været fulgt. Ledelsen i Aarhus har valgt udelukkende at komme med drypwise informationer, som især i den sidste fase af den faglige forandringsproces blev mørklagt. I forhold til konsekvenserne for medarbejderne fik B-siden i HSU en kort præsentation af forandringerne og blev pålagt tavshed.

Samtidig blev perioden mellem HSU-mødet og bestyrelsesmødet for den endelige vedtagelse af den faglige udviklingsproces gjort ganske kort. Det betød, at B-siden ikke kunne diskutere forandringer og konsekvenser med baglandet og med de øvrige tillidsrepræsentanter. For nogle ind

fusionerede (og måske også for nogle fra 'gamle AU') med stor distance til Campus Aarhus indebærer det en følelse af fremmedgjorthed i forhold til institutionen og en oplevelse af, at vi ikke har indflydelse på eget arbejdsliv.

Der står endog i cirkulæret, at 'Information skal gives så tidligt og med så passende et indhold, at der kan gennemføres en grundig drøftelse i samarbejdsudvalget, således at medarbejdernes synspunkter og forslag kan indgå i grundlaget for ledelsens endelige beslutning.' (Stk. 2) Det har ikke været tilfældet med forandringsprocessen. Vi håber på, at der dog stadig er muligheder for at blive hørt både i de konkrete forandringer, men også med henblik på fremtiden.

Der har også i den seneste periode været nedsat en arbejdsgruppe til at se på SU-strukturen: Ifølge lovgivningen skal der være SU for hver 25 medarbejdere med en selvstændig ledelsesfunktion, og dernæst

et HSU. Der er rygter om, at AU's HSU skal reduceres meget i antal. Her vil jeg kraftigt opfordre til, at der bliver så mange pladser i HSU, at medarbejdergrupper såvel i forhold til beskæftigelsesområde som geografi bliver repræsenteret. Dernæst, at det forhandlingsudvalg, der tidligere har afklaret alle problematikker på forhånd, bliver afløst af et reelt, funktionsdygtigt HSU, hvor diskussioner om medarbejderforhold på alle planer kan sættes på dagsordenen, og at kortene ikke fremover skal holdes tæt til kroppen på 8000 C, og det endda kun på ledelsesgangen.

Vi har været med fra dag ét

- et svar til Jette Benn

Faglig udvikling

Af Aase Pedersen, fællestillidsrepræsentant for TAP-gruppen, og Finn Folkmann, fællestillidsrepræsentant for de akademisk ansatte på Aarhus Universitet

At foretage en stor forandring på en så stor arbejdsplads som AU er en enorm udfordring. Alligevel ser det ud til at lykkes. Der er naturligvis mange meninger om, hvorvidt forandringen er rigtig eller forkert - og vi har nok alle hver vores oplevelse af, om vi er blevet hørt og informeret godt nok.

Det skal dog slås fast, at fællestillidsrepræsentanterne for VIP og TAP har været involveret fra dag ét, og den faglige udviklingsproces har været diskuteret på stort set hvert eneste HSU-møde de sidste to år. Vi har deltaget i talrige udvalg, møder, seminarer m.m. Hvis der var tvivl, om vi var blevet orienteret, blev vi kaldt ekstraordinært ind. Hvis vi havde behov for mere information og rettede henvendelse til ledelsen, blev vi straks kaldt ind.

Som fællestillidsrepræsentant er opgaven at informere tillidsrepræsentanterne for de forskellige organisationer på AU, som igen informerer deres bagland. Derudover har mange TAP-tillidsrepræsentanter været repræsenteret i de forskellige procesudvalg.

Både ledelse og tillidsrepræsentanter kunne sikkert have gjort det bedre set i forhold til ledelsens informationspligt i samarbejdsaftalens § 3, stk. 2. Vi må dog ikke glemme, at medarbejderne også har en informationspligt jf. § 3, stk. 4 og 5, hvoraf det fremgår, at tillidsrepræsentanter både skal informere baglandet, men også fortælle ledelsen, hvis der er utilfredshed med processen. Det, mener vi så i øvrigt, også er sket, men noget tyder på, at det ikke har været helt godt nok.

Jette Benn har ret i, at der var kort tid, fra HSU blev hørt, og til en endelig beslutning skulle træffes. Dette var vi på forhånd orienteret om og havde derfor et ekstraordinært møde i HSU en uge før. Af og til skal der træffes en hurtig beslutning, og der er det vigtigt, at man har tillid til de tillidsrepræsentanter, man har valgt til HSU.

Med hensyn til de fremtidige samarbejdsudvalg (SU), så har en arbejdsgruppe lagt op til effektivt arbejdende SU, som vil være mindre end nu, og hvor de medarbejdergrupper, som ikke er direkte repræsenteret (for eksempel fra faglige eller geografiske enheder), og fagforeninger kan deltage i formøder på medarbejderside. Det indstilles også, at det fremtidige og forhåbentligt mere funktionsdygtige HSU ikke har et forhandlingsudvalg. Dette oplæg sendes efter planen i løbet af april 2011 til høring hos de

nuværende lokale SU og fakultets-SU inden behandlingen i HSU.

Afslutningsvis skal det siges, at vi er stolte af at være på en arbejdsplads, der tør sætte en så stor udvikling i gang. Vi føler os – sikkert som flere andre her på AU – usikre på, hvad der konkret skal ske, og derfor har vi aftalt ekstra møder med ledelsen og med tillidsrepræsentanterne inden for VIP- og TAP-grupperne.

Til Jette Benn må vi sige, at det nok skal gå, og at vi som tillidsrepræsentanter må sørge for, at ledelsen løbende informerer og involverer.

Til højre ad Victor Albecks og til venstre ad Carl Holst-Knudsens...

VEJNAVNE Du kender dem godt. Drengenavnene på Universitetsparkens vejskilte. Men hvem er de? Hvem er disse næsten mytiske personligheder, der gennem tiden har gjort sig fortjent til det ultimative rygklap – en vej?

Af Gunver Lystbæk Vestergård

glv@adm.au.dk

De fleste har først fået den efter deres død. Som en ekstra gravsten, der skal minde eftertiden om personens ihærdige kamp for at gøre verden bare et lille bitte bedre sted at være. Et vejskilt er med andre ord lidt det samme som at få et kollektivt "godt gået" tilføjet sit eftermæle, og i Universitetsparken er den anerkendelse først og fremmest givet til dem, der kæmpede for et provinsuniversitet i Aarhus.

For at forstå, hvem C. F. Møller, Fredrik Nielsen, Karl Verner og alle de andre er, vi slider på hver dag med vores biler, cykler og gåben, skal vi tilbage til dengang, fårene græssede omkring de kunstigt anlagte søer i parken og forstyrrede de spæde forelæsninger med deres mæh'er. Det var dengang, "Bank-Niels" gik på jagt efter indsmuglede piger på kollegierne, og de gule mursten endnu var fri for vedbend og rådhusvinlianer. Vi skal tilbage til universitetets barndom og hilse på universitetets fædre. ■

Niels Jensens Vej •

PARKKOLLEGIERNES ALMÆGTIGE PLAGEÅND

Vejen, der skærer sig ned gennem Parkkollegierne, skal minde eftertiden om den karismatiske bankdirektør Niels Jensen (1890-1952), eller "Bank-Niels", der stod for opbygningen af kollegieboligerne. Niels Jensen røg dog hurtigt i clinch med kollegianerne, da han som moralens vogter foretog kontrolbesøg på de unge virile mænds værelser – de eneste beboere i 1940'erne – for at sikre, at ingen havde overnattende kvindelige gæster. Ligeledes var radio bandlyst på værelserne, og varmt vand anså han som en "utidig luksus".

Karl Verners Vej •

GRAMMATIKJONGLØREN

Har du nogensinde undret dig over, at gotisk fadar med d udtales [ð] frem for [p], og oldhøjtysk swigar med g frem for h? Ikke? Det gjorde sprogforskeren Karl Verner (1846-1896) til gengæld, da han i 1875 i Aarhus ville tage sig en middagslur og for at falde i søvn gav sig til at læse i Bopps Vergleichende grammatik. Hans undren blev til Vernes lov og med tiden også til en vej i Universitetsparken.

Ole Worms Allé •

RENÆSSANCENS ALTMULIGMAND

Den ældste af personerne bag vejnavnene er lægen og oldtidsforskeren Ole Worm (1588- 1654), født i Aarhus. Han var en af renæssancens tunge drenge og beskæftigede sig med tidens vigtigste spørgsmål: Findes der enhjørninge, falder lemminger ned fra skyerne, og var der trolddomskunst indblandet, da en norsk kone i 1639, under store pinsler, fødte et hønseæg? Han endte blandt andet med at desillusionere hele Europa, da han opdagede, at de magiske enhjørningehorn blot var narhvalens tand.

C. F. Møllers Allé •

ARKITEKTEN

C. F. Møller havde måske ikke behovet en vej. Hans fingeraftryk er i forvejen alle vegne i parken, for de store gule murstensbygninger, der klatvis afgrænser parken, er hans værk. I 1931 vandt han som arkitekt konkurrencen om at få lov at tegne Aarhus Universitet sammen med kollegaerne Kay Fisker og Povl Stegmann. Og det bliver i familien, for Søauditorierne fra 2001 er tegnet af hans søn Mads Møller.

Fredrik Nielsens Vej

BISKOPPEN MED ET AARHUSHJERTE

Det er givetvis ikke tilfældigt, at vejen går fra administrationsbygningerne til Teologi. Fredrik Nielsen (1846-1907) var biskop i Aarhus og samtidig hovedtalsmand for det synspunkt, at det var på tide, at Aarhus fik sit eget universitet eller "videnskabeligt akademi". Her kan det passende indskydes, at København fik sit i 1479.

Jens Chr. Skous Vej

NOBELPRISMODTAGEREN

69 år efter grundlæggelsen af universitetet kunne en århusiansk forsker endelig trykke hånd med den svenske konge og hjemtage en nobelpris. Givetvis stadig i eufori over tildelingen fik modtageren, professor og dr.med. Jens Chr. Skou (f. 1918), sin vej kun to år efter i 1999, da man meget passende indviede Nobelparken (vejen er således teknisk set ikke en del af Universitetsparken). På nær C. F. Møller havde alle indtil da først fået hæderen posthumt.

Victor Albecks Vej

UNIVERSITETETS FØDSELSLÆGE

"Aarhus-Universitetets Fader død" lød overskriften på en nekrolog over Christian Victor Heinrich Albeck (1869-1933) i avisen Dagens Nyheder i 1933. Han var manden, der sammen med repræsentanter for Statsbiblioteket, byens museer, de lærde skoler og hospitalerne i 1920'ernes oprettede videnskabeligt orienterede foreninger, læsekredse, fagbiblioteker og naturvidenskabelige samlinger med henblik på at gøde jorden for et jysk universitet. Og han fik sin vilje. I 1928 kunne han således sætte sig i formandsstolen for Universitetsundervisningen i Jyllands bestyrelse. Fødselsoverlæge Albeck havde hjulpet Aarhus Universitet til verden.

Carl Holst-Knudsens Vej

DEN FINANSSTÆRKE FORMAND

Da Victor Albeck døde i 1933, overtog landsretssagfører Carl Holst-Knudsen (1886-1956) formandsposten for bestyrelsen. Samme år skiftede universitetet navn til Aarhus Universitet. Carl Holst-Knudsen havde sine kontakter i orden til ministre og finansmænd, så gennem hans 23 år på posten skød nye bygninger op som paddehatte i parken.

Bartholins Allé

SLÆGTEN, DER DOMINEREDE DANSK VIDENSKAB

Egentlig er vejen opkaldt efter lægen Thomas Bartholin (1616-1680), men det er sikkert med vilje, at kun efternavnet er brugt. Bartholinfamilien var nemlig i 1600-tallet for dansk videnskab, hvad familien Koppel er for musikken i dag. Prøv, om du kan følge med: Stamfaderen er bonden Jesper Pallesen (f. ca. 1550), hvis barnebarn er lægen og teologen Caspar Bartholin. Han fik seks sønner, der alle blev professorer – heriblandt førnævnte Thomas Bartholin og Albert Bartholin, der er kendt som digteren Thomas Kingos lærer. Thomas Bartholin var så igen far til lægen og juristen Caspar Thomassøn Bartholin, hvis datter, Else Magdalene, var Ole Rømers anden hustru, landsdommer og professor Christopher Bartholin, historikeren Thomas Bartholin den Yngre, professor Hans Bartholin og til borgmester i København Albert Bartholin. Thomas Bartholin den Yngres søn, nummer tre i rækken af "Thomas Bartholinere", sluttede i øvrigt cirklen ved at gifte sig med Ole Rømers enke Else Magdalene - sin kusine.

Wilhelm Meyers Allé

MANDEN MED POLYPPERNE

Polypper og fjernelsen af dem er, hvad der klæber til navnet Wilhelm Meyer (1824-1895). Han var dansk læge og den første i verden til at beskrive de små gevækster i næsen – også kaldet Adenoid vegetation. Han udviklede herefter en kirurgisk metode til fjernelse af dem. Wilhelm Meyer er også kendt for at have behandlet H. C. Andersen og for ufrivilligt at spolere sin danske karriere, efter han blev tvunget til at arbejde for den slesvig-holstenske oprørshær under treårskrigen 1848-1850.

Grafik: Nikolaj Lander

Undervisningslysten smitter!

UNDERVISNINGSFORMER Både auditoriets indretning, variation i undervisningen og kroppens fysiske tilstand har betydning for de studerendes koncentrationsevne. Underviserens engagement er dog langt den vigtigste faktor, mener ekspert.

Af Lasse Emil Frost
lef@adm.au.dk

25 minutter. Længere er vi mennesker, unge som gamle, ikke i stand til at holde koncentrationen rettet mod én bestemt ting. – Derfor er det ikke bare børn i folkeskolen, men faktisk os alle sammen, som har glæde og gavn af at lære på forskellige måder.

Varierer underviseren sin universitetsforelæsning, er der langt større effekt af den. Efter de første 25 minutter er det for eksempel en god idé med en form for gruppeøvelse eller fysisk aktivitet. Ellers falder de studerende stille og roligt fra, siger lektor på Center for Grundskoleforskning, Frans Ørsted Andersen, men erkender dog samtidig, at flere andre faktorer ligeledes spiller ind på koncentrationsevnen.

En uundværlig alliancefaktor

Det er nemlig også vigtigt, at undervisningslokalet eller auditoriet er indrettet lyst, indbydende og med behagelige sæder. Og at de studerende er friske og veludhvilede og i god fysisk form.

– Men vores undersøgelser viser, at underviserens engagement kan gå ind og underkende disse andre faktoreres betydning for de studerendes koncentrationsevne, siger Frans Ørsted Andersen.

– Hvis underviseren er særdeles engageret i sit stof og er en levende formidler, så kan det faktisk udviske de negative virkninger, et mørkt forelæsningslokale og fysisk træthed har. Det kan endda betyde, at de studerende kan koncentrere sig væsentligt længere end 25 minutter ad gangen, uddyber han. Om underviseren er god til at holde de studerendes opmærksomhed fanget eller ej, handler om såkaldt pædagogisk relationskompetence.

– Det er simpelthen et spørgsmål om, at de studerende opnår en følelse af, at underviseren er der for deres skyld. Det er en alliancefaktor, som er fuldstændig uundværlig i enhver succesfuld undervisningssituation, siger Frans Ørsted Andersen.

Manglende prestige

Og at fremelske sådan en alliancefaktor, det lærer underviserne allerede på deres adjunkt-pædagogikum.

– Under dette forløb vælger underviserne ét af flere temaer, som de så går i dybden med. Forelæsning er for eksempel et tema, og her får den enkelte underviser nogle redskaber til at supplere sin forelæsning med aktiverende elementer for de studerende, siger Arne Kjær, prodekan for uddannelse på Arts og leder af Center for Undervisningsudvikling (CFU). Efter grunduddannelsen giver universitetet imidlertid ikke underviserne mange konkrete

muligheder for at forbedre deres undervisning.

– Vi har i CFU tidligere forsøgt os med at udbyde en del undervisningskurser, men vi måtte aflyse dem gang på gang – der var ikke ret mange tilmeldinger, og vi droppede derfor konceptet, siger Arne Kjær.

De manglende tilmeldinger overrasker dog ikke Frans Ørsted Andersen.

– Det er et typisk problem på universitetet, at der ikke er nok fokus på undervisningen. Der er simpelthen ikke nok prestige i at undervise på AU. Her kunne vi lære en del af flere amerikanske universiteter, hvor alle undervisere obligatorisk får grundige og opfølgende kurser i både teori og praksis. Vi bør værdsætte den gode undervisning noget mere, siger han. Arne Kjær fortæller, at man allerede nu forsøger at imødegå dette problem.

– I stedet for kurserne laver vi nu udviklingsaktiviteter, hvor vi tilbyder rammer for udvikling af teoretiske såvel som praktiske undervisningskompetencer. I efteråret havde vi for eksempel et projekt med Filosofi og Idéhistorie med fokus på, hvordan man bruger læsegrupper og instruktører mere aktivt i undervisningen, siger han. ■

Alle fotos: Rør Lavé Pooske | AU-foto

GOD UNDERVISNING – HOW TO DO?

Det er sidst på eftermiddagen, du står foran et fyldt klasselokale med faglighed til op over begge ører, men de studerende tænker ikke på andet end kaffepause.

Af Astrid Hellerup Madsen
ahm@adm.au.dk

Lene Tortzen Bager, lektor og ph.d. ved Center for Undervisningsudvikling (CFU) giver forslag til, hvordan man kan tilrettelægge sin undervisning, så de studerende holdes aktive og får det optimale ud af det.

KODEORD: VARIATION

Det er en anstrengende proces at lære noget og holde sig koncentreret i undervisningen. Det er underviserens opgave at strukturere stoffet, så de studerende kan følge med. Undervis på varierede måder, og indarbejd for eksempel pauser eller små mundtlige øvelser, hvor de studerende aktivt tænker i stedet for passivt at lytte til forelæseren.

INDDRAG TILHØREREN

Et typisk problem er, at de studerende inddrages for lidt i forhold til det faglige stof. Brug for eksempel summeøvelser: et par minutter, hvor den studerende sammen med sidemanden finder et konkret eksempel på emnet eller diskuterer et kort spørgsmål.

SKAB SAMMENHÆNG MELLEM UNDERVISNINGSGANGENE

For eksempel ved at de studerende skal lave diskussionsoplæg til teksterne eller lægge artiklers hovedpointer ud i en fælles konference inden undervisningen. Anvend bidragene i undervisningen.

HUSK FEEDBACK

Skab et miljø, hvor de studerende tør byde ind med spørgsmål og bidrag. Giv dem klar feedback, så de ved, hvad der er rigtigt og forkert. Underviserens feedback til de studerende er afgørende for de studerendes lyst til og mulighed for at bidrage, og den er afgørende for stemningen på holdet.

HVOR KAN JEG FÅ HJÆLP

Hvert hovedområde har en pædagogisk enhed, der kan vejlede undervisere i deres arbejde. Læs mere om undervisning og vejledning på:

<http://humaniora.au.dk/cfu>

HVORDAN ER DIN KONCENTRATION TIL FORELÆSNINGER?

SIMON OVERGAARD, DIGITAL DESIGN, 2.SEMESTER

– For mig handler det om flere ting. Både tidspunktet, ugedagen, underviseren og undervisningen har betydning for, hvor længe jeg er i stand til at holde mig koncentreret. Ligger forelæsningen for eksempel sent mandag eftermiddag med en uninspirerende og halvtørret underviser og overfyldte PowerPoint-slides, er jeg næsten allerede stået af, før jeg har sat mig.

LINE VEST, HISTORIE, 9. SEMESTER

– Det kommer helt an på, hvilken tid på dagen forelæsningen ligger. Især sidst på eftermiddagen og tidligt om morgenen er kritiske tidspunkter. Og når jeg så mister koncentrationen, står den på Facebook, tankevandring eller kryds og bolle med sidemanden. Jeg forlader dog aldrig lokalet, for jeg kan jo lige så godt få det bedste ud af det, når jeg alligevel er mødt.

Børnehaveklassetendenser på uni

UNDERVISNINGSFORMER Både auditoriets indretning, variation i undervisningen og kroppens fysiske tilstand har betydning for de studerendes koncentrationsevne. Underviserens engagement er dog langt den vigtigste faktor, mener ekspert.

Af Sanne Hyldgaard og
Astrid Hellerup Madsen
shy@adm.au.dk / ahm@adm.au.dk

Bordet midt i lokalet er fyldt med bøger og mapper. En finger med halvt afskallet, men moderigtig neglelak i en pudderfarve følger en linje i en opslået bog. En blyant med bidemærker kradser over ternet papir. Arbejdsroen sænker sig over lokalet.

– Hvis de kan koncentrere sig i 15 minutter, så synes vi, de er SÅ gode, og roser dem. Sådan beskriver lærer Rikke Glerup børnene i indskolingselevernes koncentrationsevne på Hinnerup Friskole.

– Når jeg kan mærke, at de er ukoncentrerede, sender jeg dem enten ud og løbe lidt energi af, tegne eller lignende, indtil de kan samle tankerne igen, uddyber hun.

Et besøg på henholdsvis en friskole og en forelæsning på universitetet afslører, at det er ofte ens, hvordan tabet af koncentration giver sig til kende hos de to grupper. For på trods af aldersforskel og pensums sværhedsgrad, bliver der begge steder både pillet ved håret, bidt negle, og blikkene vander mod vinduet.

På Facebook

– Goddag og velkommen til! Programmet for i dag er som følger...

Underviseren rømmer sig. Lyset i det store auditorium er dæmpet. En skærm med forelæsningsprogram lyser op på endevæggen.

– Demokratisk konsolidering og kvalitet. Det handler om demokratiske regimers overlevelses-evne.

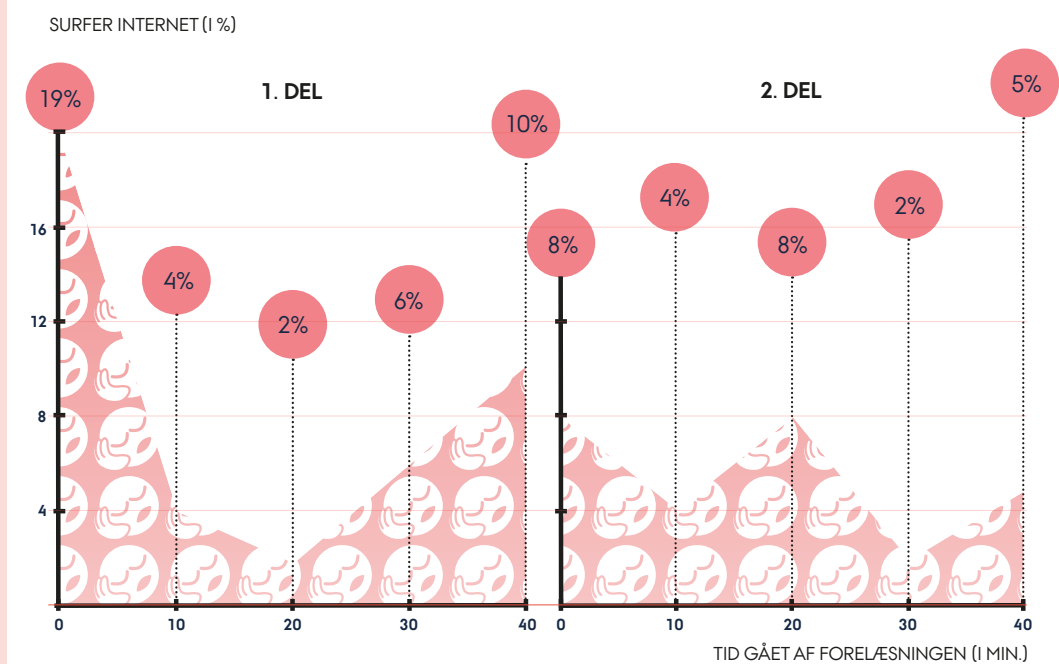
Halvt inde i den første sætning bryder stormvejret løs. Det lyder som tordenregn på et bliktag. Det er 147 studerende, der på livet løs skriver noter på deres bærbare computere. Men efter blot seks minutter begynder de første to studerende at tale sammen og fnise bag skærmene. På universitetet er der ikke mulighed for at genskabe fokus ved at løbe energi ud af kroppen. Her må de studerende ty til andre midler.

For det er noget, der adskiller de to grupper, i auditoriet er der ikke mange, der bruger pen og papir.

– Når mit hoved er ved at være fyldt med informationer, tager jeg lige en pause fra noteskrivningen. Det er måske et minut, hvor jeg tjekker Facebook eller min mail, det handler om. Men det giver luft til hjernen, så jeg er klar til at høre efter igen, siger en studerende i pausen.

Og det går igen mange steder. I minutterne op til pausen midt i forelæsningen lyser væsentligt flere skærme op med Facebooks blå logo, end da hovederne var friske ved forelæsningsens begyndelse. ■

FACEBOOK ER HOVEDATTRAKTIONEN

UNivers har lavet sin egen statistik. Ved en tilfældigt udvalgt forelæsning har vi hvert 10. minut registreret, hvor mange elever der i stedet for at skrive noter på computeren var på internettet. Facebook var hovedattraktionen. Både efter den officielle pause midt i forelæsningen og to gange to minutters diskussionsøvelse, indlagt af underviseren, faldt antallet af ufokuserede studerende. Mens det ikke overraskende steg i perioder med regulær undervisning uden afbrydelser og ved overfyldte PowerPoint-slides.

HVORDAN MÆRKER DU SOM UNDERVISER DINE STUDERENDES KONCENTRATIONSNIVEAU UNDER FORELÆSNINGER?

SVEN-ERIK SKAANING,
LEKTOR VED INSTITUT
FOR STATSKUNDKAB

– Jeg kigger løbende ud over forsamlingen for at se, hvordan koncentrationsniveauet er. For eksempel ved jeg, det står skidt til, hvis notatnedskrivningen på tastaturerne forstummer, og de studerende begynder at tale med sidemanden. I sådanne tilfælde overvejer jeg en ekstra gang, hvor centralt det, jeg er ved at sige, er. Hvis ikke det er synderligt centralt, skifter jeg hurtigt slide og kommer videre. Dynamik skærper koncentrationen.

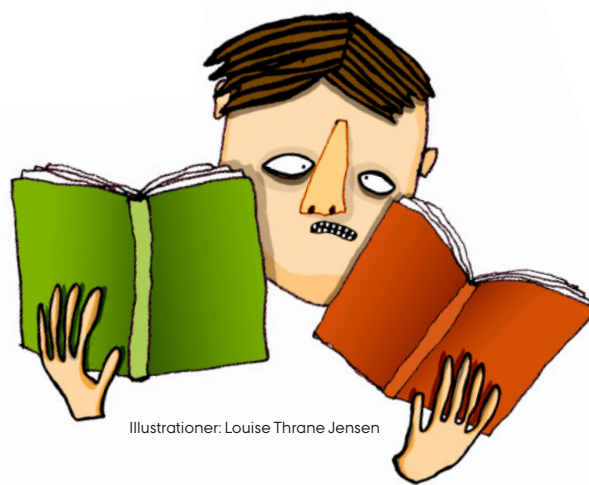

STEEN UTTRUP PEDERSEN,
LEKTOR VED KEMISK INSTITUT

– Jeg ser især på, hvorvidt de studerendes blikke generelt er rettet mod mig eller mod sidemanden og vinduet. Det sidste er især tilfældet, når jeg berører stof, der ikke er direkte eksamens-relevant, eller når vi rammer de sidste 20 minutter af en sen eftermiddagsforelæsning. Jeg forsøger dog at undgå dette ved at aktivere de studerende med opgaver eller gruppearbejde – og ved at bruge tavlen i stedet for PowerPoint-show.

Eleverne på Hinnerup Friskole har svært ved at koncentrere sig i længere tid ad gangen ... ligesom universitetsstuderende.

Illustrationer: Louise Thrane Jensen

Undervisning er så meget

UNDERVISNINGSFORMER

At tælle katedertimer er ikke nok til at afgøre, hvor meget undervisning de studerende får. Men hvad er undervisning så? Og hvad skal der gøres, for at humaniorastuderende kan få mere og bedre undervisning?

Af Helge Hollesen

hho@adm.au.dk

Som studerende skal der være noget at stå op til hver dag. En faglig eller social kontakt med undervisere og studiekammerater er det allervigtigste i undervisningen på universitetet. Formanden for Studenterrådet på Humaniora, Peter Thuborg, er ikke i tvivl om, hvor han ville sætte ind for at forbedre undervisningen for stud. mag.erne.

– Der skal være en eller anden form for struktureret undervisning hver dag, hvad den så kan bestå i, siger den 25-årige studentpolitiker.

UNivers har denne fredag inviteret ham med op til prodekan Arne Kjær's femtesalskontor i Nobelparken til en snak om den undervisning, som de humanistiske uddannelser tilbyder. Anledningen er den mangel på undervisning, som medierne har fokuseret på i det seneste halve år, hvor de har berettet om fag med bare fire ugentlige undervisningstimer og 12 ugers semestre. Men spørgsmålet er, om det siger alt om den undervisning, der udbydes?

Kunsten at tælle timer

Grundlæggende er den studerende og prodekanen stort set enige om, at det ikke står så slemt til på AU som andre steder. Selvom Peter Thuborg konstaterer, at det halter på fag med få studerende.

– Det går ud over studiemiljøet og øger frafaldet, siger han.

Og netop studiemiljøet er centralt for Peter Thuborg.

– Jeg vil gå så langt som at sige, at bare der er et bestemt lokale, hvor du som supplement til undervisningen kan læse og diskutere med dine medstuderende, er der tale om en form for undervisning, siger han.

– Når man tæller undervisningstimer, er det vigtigt, hvad man tæller, mener Arne Kjær.

– Undervisningen omfatter jo alle de aktiviteter, som undervisere står for. Vi kan tælle, hvor mange timer der er skemalagte i kursusplanerne. Men vejledningen hører også med. Det kan være en time til hver enkelt studerende eller tre timer til en gruppe, men omfanget af den fremgår ingen steder.

Og vejledningen fungerer godt mange steder, tilføjer Peter Thuborg.

– Men mange får ikke den vejledning, de skal have, fordi det i forhold til nogle undervisere er nødvendigt at presse ekstra på, fordi underviserne også er presede. Og så får de svageste studerende ikke den vejledning, de har krav på. De sidder pludselig i fælden, når de på fjerde semester opdager, at vejledningen nu er den største del af undervisningen, siger han.

Organiseret undervisning

For Arne Kjær er svaret på den manglende undervisning mere organiseret undervisningstid.

– F.eks. undervisning om morgenen, hvorefter de studerende skal arbejde med opgaver i to-tre timer med mulighed for at tilkalde en underviser. Senere på dagen mødes man igen for at diskutere det, man har arbejdet med. Det vil jeg også kalde undervisningstid.

Og sådanne initiativer er rigtig gode, bifalder Peter Thuborg.

– Det er fint med læsegrupper mellem forelæsninger, hvor der er en form for sparring, man kan tilkalde. Om det så hedder undervisning eller noget andet, er ligegyldigt. Det vigtige er at føle sig knyttet til et fag og få en hverdag ud

af studiet, fastslår Peter Thuborg. Han ser gerne, at fakultetet inddrager flere ældre studerende som instruktører.

– På nogle fag er VIP'erne presede, men instruktører kan jo sagtens initiere diskussioner og varetage faglige opgaver, selvom de aldrig kan erstatte VIP'erne. Og så er det billigt at strukturere læsegrupper på den måde.

Varieret undervisning

Hvordan det nye Faculty of Arts vil prioritere i sin undervisningsstrategi, er endnu ikke afklaret, men den aktuelle ambition på de humanistiske uddannelser er at tilbyde skiftende

undervisningsformer også inden for det samme kursus, så de studerende kan arbejde med pensum på forskellige måder. Samtidig skal de studerende i højere grad selv arbejde med stoffet, frem for at underviseren docerer, hvad de skal vide.

Det ligger dog fast, at fakultetet fremover vil satse på at udvikle undervisningsformerne bl.a. med inspiration fra entrepreneurial didaktik, der ikke handler om iværksættere, men foretagsomhed.

– Her skal de studerende hele tiden forholde sig til problemstillinger bundet op på en faglighed og en praksis, som den faglighed skal bruges i forhold til, forklarer Arne Kjær.

Og jo mere varieret undervisningen er, desto flere studerende følger også med, siger Peter Thuborg.

– Men det nytter ikke at komme med både velvilje og gode ideer i studienævnene, hvis underviserne ikke er med på dem. Her er en kæmpe hurdle, der skal arbejdes meget med i fremtiden. Jeg er sikker på, at både ledelsen og studerende ønsker gode uddannelser. Der skal bare afsættes ressourcer til at udvikle og udbyde god undervisning. ■

En kultur med åbne døre

UNDERVISNINGSFORMER

På naturvidenskab har de studerende mange skemalagte timer. Det giver en tæt kontakt mellem de studerende og underviserne.

Af Helge Hollesen

hho@adm.au.dk

Masser af timer og kontakt med underviserne, stor vilje til at høre på de studerende og altid en åben dør for dem, der har brug for vejledning.

Så Steffen Videbæk Petersen er tilfreds. Meget tilfreds. Som medlem i Mat/Fys Studenterrådet skal han lede længe for at finde noget at kritisere på de naturvidenskabelige uddannelser, Aarhus Universitet udbyder i Universitetsparken.

Her har bachelorstuderende 20-25 timers undervisning hver uge de to første år. For dem, der ønsker det, er der oveni studiecaféer især i forbindelse med den matematikundervisning, som i det første semester er fælles for alle studerende. Og mange takker ja til det tilbud, hvor en instruktør eller

en aktiv forsker står til rådighed med vejledning.

Begrænset pensum

– Overordnet har vi fundet en form, der egentlig er meget god, og de studerende virker tilfredse, lyder den lidt jyske konstatering fra fakultetets prodekan for uddannelse, Tom Vindbæk Madsen. Formen udspringer af en studiereform i 2003, hvor fakultetet opdelt et semester i to kvartaler a syv uger fulgt af tre ugers eksamen.

– Vi ville gøre stoffet mere overskueligt med et relativt begrænset pensum, hvor de studerende hurtigt får en indikation på, hvor de står fagligt, forklarer Tom Vindbæk Madsen. På 3. og 4. år bliver kurserne længere, men afvikles stadig over to gange syv uger.

Struktur med sidegevinst

For en stud.scient. er det ikke ualmindeligt at tilbringe fem-syv

timer dagligt på instituttet, hvor undervisningen veksler mellem forelæsninger og øvelser, der bygger videre på forelæsningen. Mellemtimerne afvikles i læsegrupper, der stimulerer peer to peer-læring, som prodekanen formulerer det.

Struktur skaber tryghed. Det er dog ikke begrundelsen for den, forklarer Tom Vindbæk Madsen.

– Naturvidenskab er meget resultatorienteret. I laboratoriet skal "håndværket" være på plads, og ligningen på tavlen skal løses. Og det lærer man kun i øvelserne.

Sidegevinsten ved de mange timer sammen er en tæt kontakt mellem undervisere og studerende. Som igen gør det nemmere for studerende at udnytte de åbne døre på forskergangene. ■

Muligheden for at mødes, læse og diskutere med medstuderende er afgørende for studiemiljøet og undervisningen.

FORSKNINGENS DØGN OM KÆRLIGHED 29. APRIL

ER **KÆRLIGHED**
BLOT **KEMI** OG
ADFÆRDSMØNSTRE?

KAN **TRÆER** DYRKE **SEX**?

ER DIN **KÆRESTE** EN
GOD **INVESTERING**?

KÆRLIGHED

PÅ TVÆRS AF VIDENSKABER

Kom forbi Søauditorierne på Aarhus Universitet fredag den 29. april 2011 kl. 13-18 og bliv klogere på kærligheden. Oplev en eller flere af de mere end 30 forskellige aktiviteter om alt fra begær, ecstasy, religiøs kærlighed, Mars og Venus, edderkoppers parringsstrategi til voldtægtsofre og Shakespeare.

Læs mere på au.dk

FRI ENTRÉ

FREMTIDENS

AARHUS UNIVERSITET

Foto: Lars Kruse | AU-foto

- I Danmark er der ikke tradition for konflikter mellem teologi og naturvidenskab. Det hænger sammen med, at religionen ikke spiller den samme store rolle i det danske samfund som i for eksempel USA, siger teolog og adjunkt i religionsvidenskab Marie Vejrup (th.), der her taler med lektor i fysik Ulrik Uggerhøj.

Religion vs. naturvidenskab?

TO FAG FREM Krigen mellem teologien og naturvidenskaben er afblæst.

UNIvers har sat en fysiker og en teolog stævne i serien "To fag frem", og de to forskere er enige om, at fysikken og teologien trods vidt forskellige arbejdsområder også har fælles interesser.

Af Ida Hammerich Nielson

ihn@adm.au.dk

De er faktisk ikke uenige om noget. Måske lidt skuffende, hvis man havde forventet, at teologen ville dukke op med en bibel, og fysikeren med en formelsamling, som de kunne slå hinanden oven i hovedet med. Det sker ikke. Teologen accepterer fuldt ud det naturvidenskabelige verdensbillede, og fysikeren ønsker ikke at udrydde religion fra jordens overflade. Ifølge teolog Marie Vejrup, adjunkt på religionsvidenskab, og Ulrik Uggerhøj, lektor i fysik, er det en folkelig fordom, at naturvidenskabsfolk og teologer skulle ligge i evig krig med hinanden.

– Jo mindre man ligner hinanden, jo mindre har man at slås om. Hvis du vil finde forskere, som er rygende uenige, skal du finde to fra samme fag, for eksempel to sociologer. De er nok mere villige til at gå i krig med hinanden, siger Marie Vejrup.

I netværket Forum for Teologi og Naturvidenskab mødes fremtrædende naturvidenskabsfolk og teologer jævnligt for at høre om hinandens forskning. Selvom fagene tilsyneladende ikke har noget tilfælles, har de det måske alligevel.

Fælles drift

– Teologi og fysik er vidt forskellige discipliner, men der er mange

fælles interesser. Begge fag beskæftiger sig med de store spørgsmål, for eksempel tanken om uendelighed og grænser for vores erkendelse. I praksis kan og skal jeg dog ikke bruge teologi i min forskning, siger Ulrik Uggerhøj.

– Jeg er ikke tilhænger af at snige Gud ind i videnskabelige teorier. Vi ved kun, hvad fem procent af universet består af. Men det, at der er noget, vi ikke ved, er ikke et bevis for, at der findes en Gud. På den anden side udelukker det det heller ikke, funderer han.

Heller ikke teologen er interesseret i at liste Gud ind i naturvidenskaben. Modsat hvad mange mennesker tror, studerer teologer nemlig ikke Gud. De studerer tanken om Gud, som den fremtræder i verden i form af religiøse opfattelser og den kristne tradition.

– I lang tid havde mennesket kun religiøse forklaringer på verdens tilblivelse. I dag har vi præcise videnskabelige forklaringer. Det hele udspringer af menneskets interesse i at forstå den verden, vi lever i. Om vi tror på, at verden er en skive på ryggen af en skildpadde, eller mener, at den er et naturvidenskabeligt kosmos - det er den samme drift, siger Marie Vejrup.

To verdener

Naturvidenskaben har i dag "vundet". Det er både teologen og fysikeren enige om. Det betyder dog ikke, at religiøse opfattelser er bandlyst – heller ikke hos naturvi-

denskabsmænd.

– Der er stadig plads til Gud, hvis man har lyst til det. Det er det enkelte menneskes personlige valg, og det ser jeg som fysiker ingen problemer i. Vi ser da også eksempler på naturvidenskabsfolk, som i fritiden er stærkt religiøse. Det tror jeg sagtens, man kan, siger Ulrik Uggerhøj.

”Der er stadig plads til Gud, hvis man har lyst til det.

Ulrik Uggerhøj,
lektor i fysik

Marie Vejrup supplerer:

– Alle mennesker lever i flere forskellige verdener samtidigt. En fysiker har lov til at se en smuk solopgang og tænke: Der er mere mellem himmel og jord, og derefter tage på arbejde og lægge det fra sig. Og det har universitetsteologen også, siger hun.

Selvom naturvidenskaben er gået sejrrig ud af en århundredlang kamp med religionen, har også naturvidenskaben sine grænser, fortæller Ulrik Uggerhøj.

– Vi ved for eksempel ikke, hvad en elektron er, selvom vi kan opstille mange eksperimenter indeholdende elektroner. Men på fysikstudiet siger vi "elektron" så

mange gange, at vi tror, vi ved, hvad det er, siger han.

– Eller at de findes, indskyder Marie Vejrup. Efterfulgt af højlydt latter fra begge.

Er teologi videnskab?

Der er godmodige drillerier, men ingen konfrontationer. Er der slet ingen skeptiske miner blandt fysikerne?

– Der var da en af mine kolleger, der jublede, da Det Teologiske Fakultet blev nedlagt, husker Ulrik Uggerhøj.

Kollegaen mente ikke, teologi var en videnskab, der hørte hjemme på universitetet, og sådan er der måske flere, der har det. Men diskussionen om videnskabelighed begrænser sig ikke kun til teologi, forklarer Ulrik Uggerhøj.

– Også inden for fysikken kan vi diskutere de enkelte grenes videnskabelighed. Superstrengteorien, for eksempel. Den teori har eksisteret siden 1960'erne, men har ikke produceret noget som helst, der kan eftervises. Er det videnskab? spørger han.

Marie Vejrup fortsætter:

– På universitetet bør der være en sund kammeratlig fjendtlighed, som skal holde gang i diskussionen om, hvad videnskab egentlig er. Det er nemlig slet ikke entydigt, hvilken videnskab der er den mest "rene". Der er jo altid et element af menneskelig fortolkning, også i naturvidenskaberne, siger hun.

Som de ville sige i USA: It's complicated. ■

TO FAG FREM

I artikelserien To fag frem stiller **UNI**vers et spørgsmål til to forskere fra forskellige fag. Spørgsmålet kan være almengyldigt eller aktuelt. Denne gang stiller vi spørgsmålet: Religion vs. naturvidenskab?

De to forskere er:

■ Marie Vejrup,
teolog og adjunkt i religionsvidenskab

■ Ulrik Uggerhøj,
lektor i fysik

Fra Ringgaden til Berkeley

JOURNALISTIK OVER GRÆNSER UC Berkeley, som har en af USA's bedste journalistiskoler, er nu gået ind i et tættere samarbejde med Center for Journalistiske Universitetsstudier. Det sker i et konsortium, der tilbyder en unik kandidatgrad i global journalistik og netop har afholdt den første fælles konference.

Af **Mette Hjermand McCall**

Freelancejournalist

-Vi skal op og filme oprydningen efter tsunamien i Crescent City med det her kamera til 40.000 dollars. Vi skal have det om bord i en båd... Så det er jeg lidt spændt på.

Den amerikanske journaliststuderende i redigeringsrummet på UC Berkeleys School of Journalism smiler skævt og fortæller beredvilligt om den forestående opgave med at dokumentere den japanske tsunamis ødelæggelser i en nordcalifornisk havneby.

Tilhørerne er en delegation fra universiteter i Aarhus, Sydney, Amsterdam og Hamborg, der er på rundtur for at lære UC Berkeley bedre at kende. Institutionen lidt øst for San Francisco er nu med i Erasmus Mundus-samarbejdet, hvor studerende efter et halvt år i Aarhus kan vælge tre måneder i Berkeley, Chile eller Australien. Der er i alt 49 studerende fra 28 lande på årgangen, en af dem er Kornelia Trytko fra Polen, der nu er ved at vænne sig til studielivet i Californien efter seks måneder i Aarhus.

– I Danmark studerede vi hovedsageligt global journalistik fra et teoretisk perspektiv, mens vi her i Berkeley er blevet smidt ud i at arbejde på lokalredaktioner. Det er faktisk en perfekt blanding, siger den polske journaliststuderende, som arbejdede to år på en ugeavis derhjemme, før hun rejste til Aarhus.

– Det er de samme værktøjer, jeg bruger som journalist her og i Polen. Men havde jeg ikke haft en global introduktion til faget først, ville jeg ikke så ubesværet have kunnet operere i helt nye omgivelser, siger hun og forklarer, at det er holdets internationale sammensætning, der skaber dynamikken.

– På holdet er det alle de forskellige input og synspunkter, mine medstuderende har om et emne, mere end emnet selv, som ender med at blive det, man tager med sig, mener hun.

Bettina Andersen, koordinator på Center for Journalistiske Universitetsstudier, som administrerer Erasmus Mundus, fortæller, at uddannelsen er unik.

– Der findes ikke andre tilbud, der kombinerer globalisering og journalistik på så konkret en måde. I 80 procent af evaluerin-

gerne siger de studerende direkte, at uddannelsens sammensætning var "a life changing experience", fortæller hun.

Europa i et snuptag

For Susan Rasky, underviser på Berkeleys journalistiskole, har Mundussamarbejdet åbnet døren til Europa.

– Som amerikanere har vi så svært ved at kigge ud over vores egne grænser. Det her er en enestående mulighed for at give vores studerende et førstehåndssindtryk af, hvad der virkelig sker i Europa og ikke mindst hvorfor. Lige fra gældskrise til ultrahøjreorienterede partiers valgsejre ved parlamentsvalg, siger hun.

Næsten narret af Twitter

Også på forskerniveau er Erasmus Mundus universiteterne rykket nærmere. Mens de første år efter studielanceringen i 2005 fokuserede på logistikken, holdt universiteterne i marts i år en faglig konference med titlen Crossing Boundaries på UC Berkeley sponsoreret af Innovation Center Denmark i Silicon Valley og arrangeret af Center for Journalistiske Universitetsstudier og

værtsuniversitetet. Her gav medieforskere og journalister fra hele verden deres bud på, hvor journalistikken er på vej hen, når blogs, YouTube og sociale medier sætter en ny dagsorden for afsendere og modtagere af nyheder.

En af dem var Al Jazeeraes korrespondent i Washington, Camille Elhassani, som fortalte, hvordan tweets fra demonstrationerne i Egypten spillede en væsentlig rolle i nyhedsdækningen.

– Det kræver et helt nyt regelsæt omkring kildekritik. Vi var lige ved at bringe nogle kontroversielle udtalelser fra en Twitter-profil, der tilsyneladende kom fra USA's tidligere udenrigsminister, Henry Kissinger.

Indtil vi opdagede, at profilen var falsk, fortæller hun.

Tal med mig, ikke til mig

Leder af Center for Journalistiske Universitetsstudier, Henrik Bødker, fortæller, at meget af den præsenterede forskning netop handler om disse nye scenarier, hvor man ikke længere skriver til et publikum, men med et publikum.

– Jo mere interaktivt man kan gøre sit journalistiske produkt, jo yngre et publikum tiltrækker man. Samtidig er objektivitet som en journalistisk dyd ved at blive udfordret i en tid, hvor nyheder i højere grad distribueres i netværk, hvor alle deler de samme interesser. Det kræver derfor, at journalisten ofte forlader fluen på væggenpositionen, identificerer sig med målgruppen og aktivt interagerer med den, siger centerlederen. ■

!

OM UDDANNELSEN

Den første halvdel af den toårige Erasmus Mundus-masteruddannelse i journalistik, medier og globalisering foregår i Aarhus under Center for Journalistiske Universitetsstudier, som omfatter undervisning på både Danmarks Medie- og Journalisthøjskole samt på Aarhus Universitets institutter for medievidenskab og statskundskab. I løbet af det danske forløb kan de studerende på andet semester også vælge at læse enten på UC Berkeley i Californien eller på universiteter i Chile og Australien. Tredje og fjerde semester foregår på universiteter i enten Wales, London, Amsterdam eller Hamborg.

Erasmus Mundus er en fællesbetegnelse for EU-støttede masteruddannelser, som involverer et konsortium af forskellige universiteter i EU-lande.

www.mundusjournalism.com

Berkeley er et eliteuniversitet, ikke bare hvad angår lærere og studerende, men også f.eks. i forhold til det tekniske udstyr, vi får mulighed for at arbejde med, siger Fabrizio De Rosa, som her er på opgave i det californiske redigeringsrum sammen med Mundusklassekammeraterne Kornelia Trytko og Felix Irner (forrest).

Fra speciale til verdenshit

Foto: Roar Løv Rasmussen | AU-foto

Rune Iversen (t.v.) og Jeppe Vejs (t.h.) har været venner siden gymnasiet. De står bag videoen "Chatroulette Love Song", som på næsten ingen tid er blevet set over tre millioner gange på YouTube.

!

CHATROULETTE

En hjemmeside, som baserer sig på webkamerachat. Sidens koncept er, at brugerne bliver direkte koblet sammen med en anden tilfældig bruger, som også benytter sig af programmet. Man kan når som helst vælge at forlade den videobaserede samtale og starte en ny samtale med en tilfældig person.

Siden har ellers et blakket ry, idet nogle bruger den som et netværk for perverse udfoldelser.

VIRALE VIDEOER På bare få dage blev videoklipet af en mand, der frier til en fremmed kvinde over nettet verdenskendt. Alt sammen fordi en aarhusiansk studerende ville afprøve teorien fra sit speciale om videoer, der deles på nettet.

Af Rikke Carlsen

rc@adm.au.dk

Rune Iversen og Jeppe Vejs stirrer spændt på radioen. Deres sang skal nemlig have verdenspremiere på P3, og de har ventet, lige siden radioprogrammet begyndte.

Det hele begyndte med Rune Iversens speciale om videoer, der deles af millioner af brugere på meget kort tid på nettet.

Den 14. marts lagde de to unge mænd selv en video ud på YouTube. En optagelse, hvor deres fælles kammerat synger en kærlighedssang til en totalt fremmed

pige, Diana, på webkamerachatten "Chatrouletten" for til sidst at fri til hende. Det er sangen fra videoen, drengene venter på.

Kendskabet til videoen spredte sig verden over på meget kort tid. I dag er videoen blevet set mere end tre millioner gange, og den har været omtalt i næsten samtlige danske nyhedsmedier.

Virale virkemidler

Da Rune Iversen blev introduceret til faget virale videoer på medievidenskab, lagde det bunden for hans fascination.

– Hver uge er der en ny video, som alle har set, så jeg tænkte, at

det må være muligt at finde nogle fælles faktorer, der kan gøre en video viral, siger Rune Iversen, der besluttede sig for at skrive speciale om opskriften på en viral video.

Ifølge Rune Iversen indeholder de elementer, som giver folk lyst til at dele den med andre, som "wow-oplevelser", beundring eller forargelse. For eksempel husker de fleste nok Visit Danmarks video med Karen, der ledte efter faren til sit barn.

– En video bliver ikke viral af bare at være på nettet, den skal også deles frivilligt af mange brugere. For at det sker, er den nødt til at indeholde noget, som vækker

følelser i seeren. Der er hundredvis af kategorier inden for virkemidlerne, og jo flere man har med, jo større er chancen for, at videoen bliver viral, siger han.

For eksempel indeholder Rune Iversens video både en enhjørning, der kommer ind fra højre, en tegning, som bliver til i løbet af sangen, en pizza, hvor fyldet former et hjerte, for slet ikke at tale om et frieri og en præst.

– Det største virkemiddel i vores video var Dianas reaktion, og den kunne vi jo ikke styre. Så vi puttede så mange ting ind, at hun ville blive positivt overvældet, og så seerne ville blive fascineret, siger Rune Iversen, som indkasserede et 10-tal for sit speciale.

Afprøvede sin teori

Eftersom Rune Iversen i sit speciale, som han selv siger, påstår at have fundet en opskrift på virale videoer, mente han, at han var nødt til at omsætte sin teori til praksis, og efter næsten tre måneders hårdt arbejde sammen med musikerammeraten Jeppe Vejs blev det til "Chatroulette Love Song".

– Jeg tænkte, at jeg ikke kunne tillade mig at påstå, at jeg kunne noget, og så ikke gøre det. Det var ikke for at bevise, at jeg havde ret, men jeg ville simpelthen se, om

jeg kunne, siger Rune Iversen, før han bliver afbrudt af radioværtten.

Endelig sker det. Stemmen i radioen fortæller om videoen, der ligger til grund for musiknummeret, hvorefter tonerne af "Chatroulette Love Song" drøner ud af højttalerne. Der bliver helt stille, og det er næsten, som om verden går i stå uden for vinduerne.

– Hvor er det surrealistisk, siger Jeppe Vejs. Hans hænder ryster.

I lejligheden, hvor det hele startede, sidder de to stolte unge mænd og tapper med fødderne i takt til musikken.

– 'Kæft det var fedt mand! ud-bryder Rune Iversen, da sangen slutter, og drengene omfavner hinanden og uddeler high-fives.

Du kan se videoen "Chatroulette Love Song" på YouTube.com ■

STUDIEPROJEKTER

SÆRPRÆGET, SKØRT, SJOVT ELLER GANSKE ENKELT SPÆNDENDE?

UNIVERS TAGER PÅ OPDAGELSE

I DE STUDERENDES PROJEKTER.

ER DU SELV, ELLER KENDER DU EN, DER ER I GANG MED ET STUDIEPROJEKT, VI BØR KIGGE NÆRMERE PÅ, SÅ SKRIV TIL UNIVERS@AU.DK

Ny dansk-kinesisk kandidatgrad i 2012

UDDANNELSE Allerede nu kan aarhusianske studerende overveje, om de vil være blandt de første, der tager den sidste del af deres danske uddannelse i Beijing. Kandidatgraden er stadig halvt dansk, selvom auditoriet står i Kina og underviserne taler engelsk.

Af Kristian Serge Skov-Larsen

ksl@adm.au.dk

Alle danske universiteter har sammen med det kinesiske Graduate University of the Chinese Academy of Sciences (GUCAS) indledt et samarbejde om en ny, fælles kandidatgrad. Det betyder, at danske studerende allerede fra næste år kan lade sig indskrive i Beijing og færdiggøre deres uddannelse 7.500 kilometer hjemmefra.

Hans Gregersen er direktør for det danske sekretariat i det såkaldte Sino-Danish Center for Education and Research (SDC) - titlen på det nye samarbejde. Han

forklarer, at det dansk-kinesiske projekt efter hans mening er et rigtig godt tilbud til de danske studerende.

– Uddannelserne bliver dansk akkrediterede, og de danske myndigheder garanterer derfor for kvaliteten. Samtidig kan man dårligt åbne en avis uden at finde noget om væksten i Kina, og det er et marked, som de danske virksomheder gerne vil være en del af. Studerende fra SDC får både en viden om danske og kinesiske forhold og vil derfor være attraktive for virksomhederne. Vi forsøger at udnytte den bedste viden i begge lande til at give en uddannelse, som ikke eksisterer i forvejen.

Målrettet mod Kina

I første omgang udbyder det nye dansk-kinesiske uddannelsessamarbejde kandidatgrader inden for fire områder: Water and Sustainable Environment, Neuroscience, Public Management og Innovation Management. En af de danske undervisere, som allerede nu har været i Kina for at planlægge kandidatgraden sammen med sine kommende kinesiske kolleger, er Torben Linding Lauridsen, som er seniorforsker på Afdeling for Ferskvandsøkologi.

– Uddannelsen bliver interessant, fordi du som studerende får en dansk uddannelse med et internationalt islæt sammen med

hele den kinesiske kultur. Uddannelserne bliver målrettede mod kinesiske problemstillinger og kan derfor styrke de danske virksomheder, der arbejder i Østen. Inden for mit område betyder det, at vi kombinerer faggrene, der giver særlig mening i en kinesisk kontekst, for eksempel hydrologi og ferskvandsøkologi. Kina har en massiv belastning på deres ferskvandssystemer og har problemer med forurening og udvaskning af næringsstoffer fra landbruget. Det skal vi blandt andet arbejde med, forklarer han.

Seniorforskeren slår efter sine egne ture til Kina fast, at de danske studerende ikke behøver være alt for nervøse for kulturforskellene.

– Selvfølgelig er der forskel på kulturen. Det er ikke mange danske studerende, der rejser sig op, når professoren kommer ind ad døren. Men jeg tror, at den slags

hurtigt vil udligne sig, og mange af de kinesere, vi samarbejder med, har selv været i udlandet og er derfor mere uformelle i deres omgangsformer. Og netop det at agere i en anderledes kultur er noget af det, man også lærer, siger han. ■

DE NYE KANDIDATGRADER

Læs mere om uddannelserne på:

sinodanishcenter.dk/education

Tvivlsomme dybhavsspåkoner

Af Lasse Emil Frost

lef@adm.au.dk

Spørgsmål:

Er der noget om, at hvaler kan forudsige jordskælv??

Svar:

Line A. Kyhn, ph.d. ved Afdeling for Arktisk Miljø

Ordet "forudsige" betyder, at man ved, hvad der vil ske, når man bliver udsat for noget bestemt. Så hvis hvaler skal forudsige jordskælv, kræver det to ting: at de kan mærke eller høre jordskælvet, og at de har erfaringer med forudgående jordskælv, som har haft en afgørende betydning for dem.

Kan hvalerne sanse jordskælv?

Vi ved, at hvaler både kommunikerer og navigerer ved at udsende lyde med forskellige frekvenser. Begyndende jordskælv udsender imidlertid lydbølger med en særdeles lav frekvens, såkaldte infralyde, som de fleste hvaler hverken er i stand til at høre eller mærke. Det gælder især de mindste hvaler som f.eks. floddelfiner og marsvin. Kun de allerstørste bardehvaler – blå-, fin- og rethvalerne – benytter sig af frekvenser, der nærmer sig de jordskælvsforbundne infralyde, hvilket altså tyder på, at netop disse kan høre begyndende jordskælv. Infralydenes lave frekven-

ser svækkes imidlertid umådeligt langsomt i vand. De kan faktisk vandre flere gange rundt om Jorden, og det betyder, at de store hvaler med god sandsynlighed hele tiden kan høre et jordskælv, der enten er i gang eller allerede afsluttet. Hvalerne vænner sig altså formentlig til lyden af jordskælv på samme måde som københavnerne, der hele tiden hører udrykningssirener uden at frygte for eget liv.

Det er derfor kun de allerstørste hvaler, som er i stand til overhovedet at opfatte jordskælv – men

FRIT EN FORSKER

Udnyt den store hjernemasse på Aarhus Universitet. Har du en idé til Frit en forsker, så send en mail til redaktionen på univers@au.dk

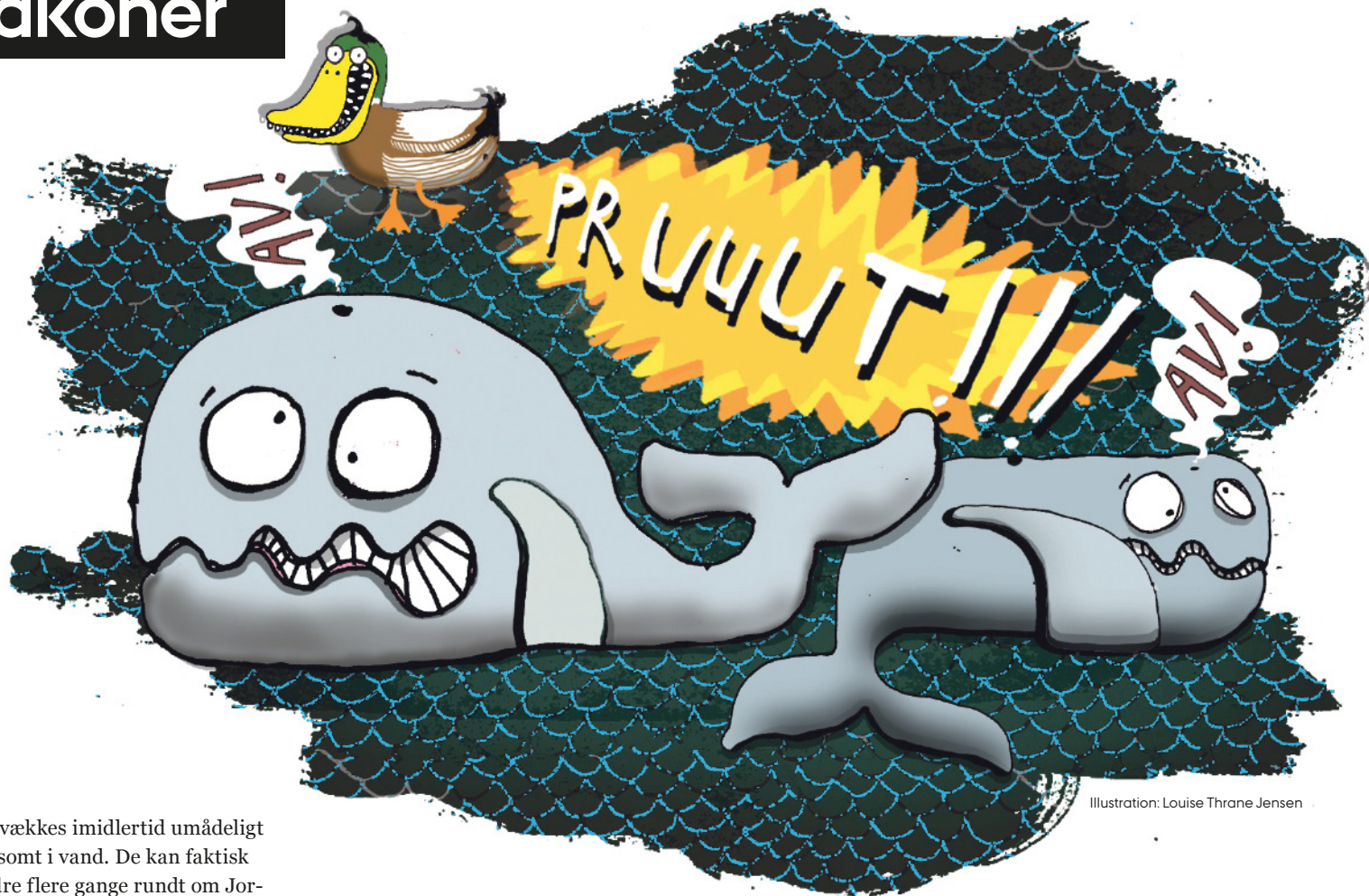

Illustration: Louise Thrane Jensen

om de så reagerer på dem, er ret tvivlsomt.

Er jordskælv da ikke farlige for hvaler?

Et af de mest sikre steder at opholde sig under jordskælv er faktisk under vandet langt fra kystområderne. Derfor har jordskælv næppe nogen betydning for de største hvaler, der opholder sig på det dybe hav. Kun de mindste hvaler og delfiner, der jo næppe kan

høre kommende jordskælv, leger ofte i brændingen ind til få meter fra land, hvor der er en reel fare for tsunamier. De små hvalarter er dog mestre i lavvandsmiljøet og kan nemt nå at flygte i det øjeblik, de mærker det udadgående sug fra en tsunamibølge.

De største hvaler hører altså sandsynligvis jordskælvene, dog uden at tage nævneværdig notits

af dem - de mindste hvaler, derimod, opfatter dem slet ikke, men når alligevel at flygte i tide. Der er således meget lidt belæg for at sige, at jordskælv har betydning for hvaler. Og endnu mindre for, at hvaler kan forudsige jordskælv. ■

Løb mod malaria

Hver dag dør 3.000 børn af malaria. Hvis du vil være med til at gøre en forskel, så mød op til malarialøb lørdag d. 14. maj i universitetsparken. Det koster 90 kr. at være med, og beløbet tredobles af løbets sponsorer til gavn for malaribekæmpelse. Der vil være tombola, liveband, sandwich og vand, når løberne kommer i mål. Løbet arrangeres af en gruppe frivillige medicinstuderende inden for PIT (Praktikant i Troperne) i samarbejde med Røde Kors.

Læs mere, og tilmeld dig på www.malarialob.dk

Kreative uddannelser

Flere valgmuligheder, mere kreativitet i uddannelserne og andre eksamensformer. Det bliver måske resultatet, når det nye internationale forskernetværk "iCreaNet" sætter fokus på kreativitet i uddannelser.

- Netværket vil favne både lokale og globale perspektiver på uddannelsesudvikling, siger lektor Elsebeth Sørensen, der sammen med e-læringskonsulent Asger Harlung har taget initiativ til at etablere netværket med støtte fra Forsknings- og Innovationsstyrelsen.

Det nye forskernetværk omfatter i alt ti forskere fra Danmark, USA, England, Japan, Israel og Brasilien.

Fremtidens humanist har en klar profil

Hvordan orienterer vi vores uddannelser mere mod arbejdsmarkedet? Sådan lød et af de overordnede spørgsmål på konferencen. Over 160 var mødt op for at drøfte fremtidens humanistiske uddannelser på en konference arrangeret af Videnskabsministeriet i samarbejde med de humanistiske fakulteter i Danmark. På konferencen løftede Arts også sløret for, hvordan de vil revitalisere kandidatuddannelserne.

PROFILFAG Søges: Mere erhvervsparate humanistiske kandidater. Haves: Humanister med stærk arbejdsmarkedsrettet profil.

Af Anja Kjærgaard

anjak@hum.au.dk

Vi har brug for mere erhvervsparate kandidater, lød et af budskaberne fra videnskabsminister Charlotte Sahl-Madsen på konferencen "Fremtidens humanistiske uddannelser", der blev afholdt i aulaen på Aarhus Universitet den 21. marts.

—De seneste beskæftigelsestallene viser en positiv tendens for nyuddannedes ledighed. Ledigheden er faldet markant, men samlet set ser arbejdsløshedsstatistikken stadig dårligt ud for de humanistiske kandidater. Afstanden fra kandidat til karriere kan være lidt for lang for mange humanister, fremhævede videnskabsministeren

som en af de centrale udfordringer på konferencen.

Valg mellem fem profiler

På konferencen blev et af svarene på den udfordring også præsenteret: de nye profilfag på de humanistiske uddannelser på Arts, der er placeret på 3. semester af alle kandidatuddannelser og bliver udbudt første gang i efterårssemesteret 2012.

—Med profilfagene ønsker vi, at de studerende kommer til at arbejde med deres fag og kompetencer i en praksissammenhæng, og på den måde både øge kompetence- og jobbevidstheden og bidrage til en bedre overgang til arbejdsmarkedet for humanistiske dimittender, fortalte prodekan for uddannelser Arne Kjær.

For eksempel tilbydes en underviserprofil til studerende, der sigter mod et job i undervisningssektoren. En fuld underviserprofil består af 30 ECTS, herunder fagdidaktik, underviserpraktik og didaktiske valgfag.

Så for fremtiden kan studievejledersamtalen om karrieredømme starte sådan her:

—På hvilket arbejdsmarked vil du gerne bruge din uddannelse, eller i relation til hvilke typer af job vil du gerne bruge din faglighed? Hvis du vil besætte stillinger inden for HR, projektledelse og iværksætteri, bør du vælge *Organisation, entrepreneurship og design*. Hvis du for eksempel går efter et job i konsulentbranchen, fordi du interesserer dig for evaluering, analyse, dataindsamling og

forskning, skal du vælge *Undersøgelsesdesign*.

På Arts udbydes profilfag inden for fem tematiske profiler. Profilfagene skal på én gang sikre de studerende et bedre fodfæste i er-

hvervslivet og mindske afstanden mellem studietiden og den efterfølgende erhvervskarriere. ■

!

PROFILFAG ER:

- tværfaglige, arbejdsmarkedsorienterede fag til kandidatstuderende på de humanistiske uddannelser på Arts
- placeret på 3. semester af alle kandidatuddannelser

FORMÅL:

- at sikre arbejdsmarkedsorientering på kandidatuddannelsen
- at styrke tværfaglige kompetencer
- at tilbyde mere og ny undervisning til de studerende på tværs af uddannelserne

Læs mere om profilfagene på: humaniora.au.dk/uddannelse/undervis/profilfag

AU Summer University is popular

Aarhus University's new, unified summer university looks like being a success. The deadline for registration has now been passed, and coordinator Dorte Føns Sørensen from the International Centre reports that more than 1,500 students have signed up.

"We had no idea how many students to expect, but more than 1,500 is definitely a great result," she says. The summer courses have attracted students from Aarhus University as well as the rest of the world. Students from other countries come to Aarhus to take a single subject here during their summer holiday.

Friday bar gave money to Japan

On Friday 1 April a group of Japanese exchange students held a charity bar for Japan. Roughly 600-700 people came along to the event, which was arranged in collaboration with the International Centre in the Dale T. Mortensen Building. The turnover was DKK 18,000. At the time of going to press the money collected in all the many collection boxes had not been finally counted.

"The bar was a great success, and I'd like to thank everyone who lent a hand," says Moemi Nagasaki, a Japanese exchange student and one of the organisers of the bar.

Foto: Roar Lova Pooske | AU-foto

Gil visits Aarhus

CULTURE Brazilian musician Gilberto Gil didn't give canned answers in a Q&A at AU last week.

By David Vranicar

dav@adm.au.dk

On 4 April, Brazilian musician Gilberto Gil was in Aarhus to perform a concert. Before he took the stage, he stopped by Aarhus University to speak about his life, his music and his time as Brazil's Minister of Culture, a post that he held from 2003-08. Gil, born in 1942, was jailed by the Brazilian dictatorship in 1969. He was freed under the stipulation that he left the country, whereupon he fled to England, expanded his musical repertoire and returned to Brazil three years later.

After giving a brief bio, Gil took some questions from the crowd – not always giving them the answers they expected:

Q: What would you say are the greatest challenges and greatest pleasures and rewards of being a musical artist?

A: I think the first great challenge of your life is living. Surviving, first of all, it's a miracle already that we can survive. There

are moments when we depend completely on other people – the mother, the father, whoever takes care of us. We depend completely to be fed, to be nourished, to walk, to start being initiated into the language, to start understanding. To me, this is the first and most important challenge.

The other things are consequences of this survival. If we survive, as we have all been able to do here, then we start having new challenges. But they never really replace completely the first one, surviving ...

Q: Brazil is a great super-power today with a growing middle class and my question is, What are the great challenges of the future development of Brazil?

A: I think the challenge is exactly not to become a superpower, in classical terms ...

To be a power, to be recognised and be strong, you have to have a great army, you have to be strongly armed, you have to have a culture that you can impose on others. You have to have a language that dominates the other

languages.

I hope that Brazil will not become something like that ...

Q: You've fought against government power and have also been part of the government as the minister of culture. When do you feel you were the most powerful?

A: There are different forms of power in terms of the power of expression. An institution like the ministry, an institution of government, gives you political power ...so that you can act through governmental structures to sort of influence people's lives, as a government naturally should do. And this is one thing.

Another thing is culture – the power of culture, the power of music, the power of theatre, movie. They act directly on people and can be a source of ideas, of sentiments, of interpreting meanings of life and different things in life. They're different from politics – they don't deal with power, actual – I would say – physical power. The arts are very indirect ... ■

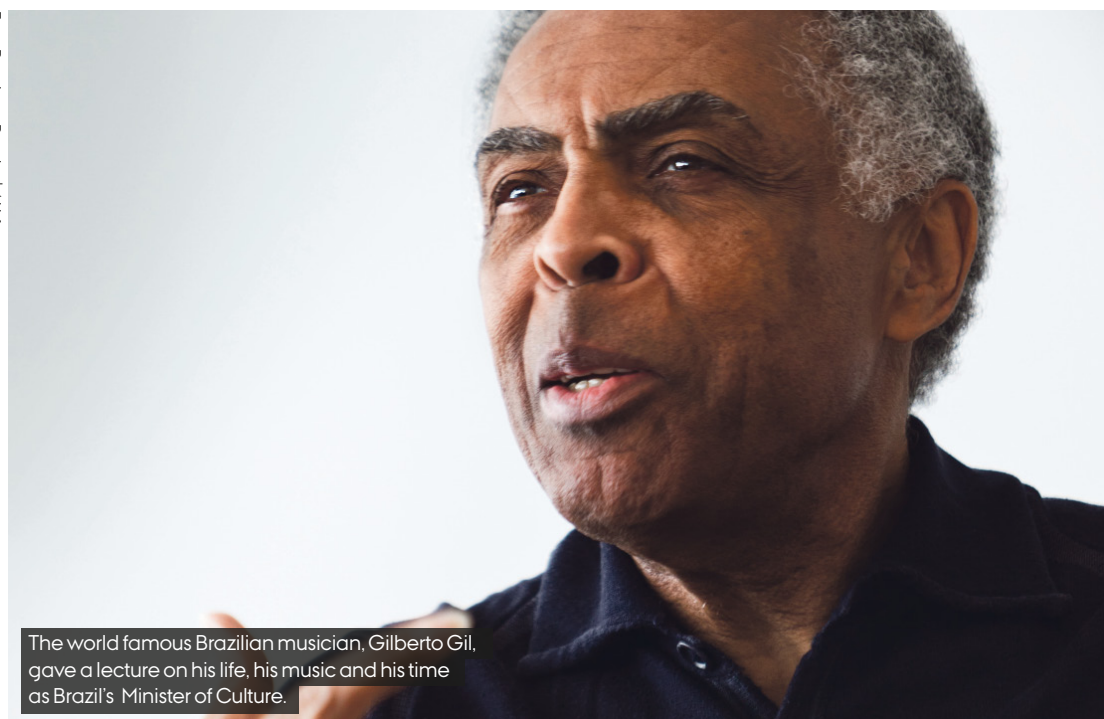

Foto: Roar Lova Pooske | AU-foto

The world famous Brazilian musician, Gilberto Gil, gave a lecture on his life, his music and his time as Brazil's Minister of Culture.

Brew and crew

Foto: Roar Lova Pooske | AU-foto

"It was by far the best sports accomplishment that I've achieved in my whole life," says Victoria Gunmalm. She competed in last years boatrace ... and won.

ANNUAL BOATRACE

Annual beer-fueled boat race set for 29 April.

By David Vranicar

dav@adm.au.dk

Aarhus University's annual boat race, Kapsejladsen, will be held this year on 29 April in the University Park.

Originally a spoof on the annual boat race between Oxford and Cambridge, Kapsejladsen – which translates to "competition voyage" in English – was conceived in 1990 when the medical school and dental school set sail on the lake in inflatable rafts.

Since then, however, it has evolved into the biggest event at AU. Henrik Hansen, a med student and organiser of Kapsejladsen, estimates that there were 17,000 people in attendance last year – that's more than half the student body.

"The faculties, they call ahead and ask, 'What's the date, because we don't want to have any exams,'" Hansen says. "They know that if they have classes that day, no one will show up."

Along with the caveat that the boats must be inflatable, there are

a few other nuances that would prevent anyone from mistaking Kapsejladsen with the Oxford-Cambridge affair.

Between each lap across the lake, the rower must leap out of the boat, sprint a few metres up the hill and, under the watchful eye of an official, chug a beer. After downing the beer – the foam must be below the label or a penalty beer will be enforced – the rower must then spin in circles, charge back down the hill and leap into the boat.

Every team has five members, and the first team to have all five row, drink, spin and row back wins the grand prize: Det Gyldne Bækken ("The Golden Bedpan").

And hoisting the bedpan is no small feat.

"It was by far the best sports accomplishment that I've achieved in my whole life," says Victoria Gunmalm, a competitive basketball player from Sweden who was on the winning medical school team last year. "This beat it all."

The medical school has won nine of the 11 races since 2000. Economics won in 2009. ■

AARHUS UNIVERSITET

"Kæft, det var fedt mand! ..."

Læs om to studerendes YouTube succes på side 16

UNIVERS

STUDENTER
SIDERNE

NYHEDER ■ INTERNATIONAL ■ STUDIELIV ■ DEBAT ■ TEMA: UNDERVISNING ■ FRIT EN FORSKER ■ OG MEGET, MEGET MERE ...

SPECIALE, BALLONER OG BRYLLUPSRING

En aarhusiansk studerende ville afprøve sit speciale, og har nu 3,492,166 views på YouTube. Læs om hans succéshistorie > **SIDE 16**

Foto: Rør Lavet Pødske | All-foto

BOAT RACE

AARHUS UNIVERSITY'S ANNUAL BOAT RACE, KAPSEJLADSEN, WILL BE HELD THIS YEAR ON 29 APRIL IN THE UNIVERSITY PARK.

READ MORE > PAGE 19

ERHVERVSPARATE HUMANISTER

HUMANISTER SKAL HAVE EN KLARERE PROFIL, LØD DET PÅ STOR KONFERENCE OM FREMTIDENS HUMANISTISKE KANDIDATER.

LÆS MERE > SIDE 18

FRIT EN FORSKER

KAN HVALER FORUDSIGE JORDSKÆLV? NEJ, MENER FORSKER I ARKTISK MILJØ. MEN DE STØRSTE HVALER KAN FAKTISK GODT HØRE DE STORE SKÆLV.

LÆS MERE > SIDE 17

DEN GODE UNDERVISNING

HVOR STOR ER FORSKELLEN PÅ UNIVERSITETSSTUDERENDES OG FOLKESKOLELEVERS EVNE TIL AT SIDDE STILLE?

LÆS MERE > SIDE 10-12

LÆS
OGSÅ
I DETTE
NUMMER